Naturalnie – Biuletyn Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie nr 2(44)/2020

Naturalnie

nr 2 (44)/2020

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W SZCZECINIE

2019 – ROK TROSKI O ŚRODOWISKO
strona 4

BEZPIECZNIE I SKUTECZNIE. DZIAŁANIA WFOŚIGW W SZCZECINIE W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ KORONAWIRUSA SARS-COV-2
strona 6

WPROWADZILIŚMY ZMIANY, KTÓRE UŁATWIAJĄ BENEFICJENTOM REALIZACJĘ DZIAŁAŃ EKOLOGICZNYCH
strona 10

NOWA ODSŁONA PROGRAMU PRIORYTETOWEGO CZYSTE POWIETRZE
strona 12

NOWY PROGRAM MOJA WODA – 100 MILIONÓW ZŁOTYCH NA 20 TYSIĘCY PRZYDOMOWYCH RETENCJI
strona 16

W NUMERZE:

O TYM SIĘ MÓWI

3 Wstęp

4 2019 – rok troski o środowisko

6 Bezpiecznie i skutecznie. Działania WFOŚiGW w Szczecinie w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2

8 Zielona Tarcza: Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspierają przedsiębiorców w czasie epidemii

10 Zachodniopomorskie szpitale z pomocą na walkę z COVID-19

12 Wprowadziliśmy zmiany, które ułatwiają Beneficjentom realizację działań ekologicznych

14 Nowa odsłona Programu Priorytetowego *Czyste Powietrze*

PORADNIK BENEFICJENTA

18 Nowy program *Moja Woda* – 100 milionów złotych na 20 tysięcy przydomowych retencji

20 Dla ludzi i środowiska: pieniądze na walkę z zakwaszeniem gleb

22 Edukacja ekologiczna, Ochrona przyrody i Barszcz Sosnowskiego – ważne zmiany w regulaminach

24 Azbest 2020: nabór wniosków do 31 lipca

25 Termomodernizacja sali gimnastycznej w Szczecinku

25 Kwiatowe dywany w Parku Zdrojowym w Połczynie-Zdroju

26 O Ziemię dba się tu – nie tylko w jej Dniu!

PREZENTACJE

28 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: Unowocześniamy rolnictwo i obszary wiejskie

30 Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie: Ekologicznie w Policji

32 Las –poznać, przeżyć, zrozumieć – edukacja w Ośrodku Edukacji Przyrodniczo-Leśnej przy Nadleśnictwie Kliniska

34 Nowe drogi w Ogrodzie Dendrologicznym w Przelewicach

36 Myśl ekologicznie – oddychaj czystym powietrzem

38 Kronika

Zmiana lokalizacji Zespołu ds. Obsługi Osób Fizycznych w Szczecinie

Informujemy, że od 24 lutego obsługa Osób Fizycznych odbywa się w biurze przy ulicy Waryńskiego 17 w Szczecinie. W nowej lokalizacji Beneficjenci są obsługiwani w zakresie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze" oraz Programu Pożyczek dla Osób Fizycznych na inwestycje z zakresu ochrony powietrza, wód i gleby. Na miejscu można uzyskać także kompleksowe wsparcie w ramach Projektu Doradztwa Energetycznego.

Zespół ds. Obsługi Osób Fizycznych
Biuro Szczecin
ul. Waryńskiego 17, 71-310 Szczecin
tel: 91 48 55 160
zof.szczecin@wfos.szczecin.pl

Szanowni Państwo,

15 maja 2020 r. zostały ogłoszone przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie zmiany w Programie Priorytetowym *Czyste Powietrze*. Do najistotniejszych zmian, z punktu widzenia Beneficjentów Programu, można zaliczyć uproszczenie zasad przyznawania, jak i samego wniosku o dotację i skrócenie czasu rozpatrywania wniosku o dofinansowanie z 90 do 30 dni. W nowym wydaniu biuletynu *Naturalnie* czeka na Państwa duża dawka wiedzy o najważniejszych zmianach w Programie, dzięki któremu można uzyskać atrakcyjne wsparcie na wymianę źródła ciepła i kompleksową termomodernizację domu jednorodzinnego.

Wśród propozycji dla Beneficjentów jest także cieszący się rosnącą popularnością *Program Pożyczek dla Osób Fizycznych*, pozwalający sfinansować inwestycje dotyczące ochrony powietrza, wód i gleby. O autorskim rozwiązaniu WFOŚiGW w Szczecinie, które jest uzupełnieniem Programu *Czyste Powietrze*, piszemy w biuletynie *Naturalnie*.

Fundusz, by chronić Pracowników, a także Beneficjentów w dobie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, wprowadził rozwiązania ułatwiające obsługę zawartych umów, możliwość skorzystania z pożyczek na zachowanie płynności finansowej, a także zainicjował działania w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu. Przedstawiamy je na stronach czerwcowego Biuletynu.

W nowym wydaniu *Naturalnie* także podsumowanie 2019 roku, w tym wsparcia udzielonego przez Fundusz Państwowej i Ochotniczym Strażom Pożarnym na zakup wozów ratowniczo-gaśniczych oraz sprzętu niezbędnego w akcjach ratowania zdrowia i życia mieszkańców Województwa Zachodniopomorskiego.

Siłą Funduszu są Beneficjenci, aplikujący o środki na działania prośrodowiskowe, stąd nie może zabraknąć dobrych praktyk i prezentacji najciekawszych zrealizowanych projektów. W najnowszym numerze zabieramy Państwa na wieżę widokową w Puszczy Goleniowskiej i malownicze szlaki w Ogrodzie Dendrologicznym w Przelewicach.

Przeglądając nowy Biuletyn nie sposób nie zauważyć bardzo ważnych dla Funduszu dzieci, które bardzo chętnie wzięły udział w zorganizowanym z okazji Dnia Ziemi konkursie: *O Ziemię dba się tu-nie tylko w jej Dniu!*, przygotowując aż 222 prace plastyczne i multimedialne. Zachęcamy do zapoznania się z podsumowaniem konkursu i obejrzenia galerii laureatów.

Zapraszamy do lektury!

Robert Stępień
Zastępca Prezesa Zarządu

Paweł Mirowski
Prezes Zarządu

Naturalnie

Biuletyn Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Redaktor naczelny:
Artur Szczybelski

Redakcja:
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
ul. Solskiego 3
71-323 Szczecin

Wydawca:
Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Zdjęcie na okładce:
Ryś z zagrody, która powstała w ramach projektu „Powrót rysia do północno-zachodniej Polski". Fot. Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze.

Zdjęcia zawarte w Biuletynie Naturalnie są własnością WFOŚiGW w Szczecinie lub zostały przekazane przez autorów. Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Dtp i druk:
Zakład Poligraficzny SINDRUK
ul. Firmowa 12
45-594 Opole

ISSN 2080-0681

Nakład: 1000 egzemplarzy

Wydrukowano na papierze ekologicznym.

Klauzula informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Zgodnie z art. 13 i 14 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016) informujemy, iż:

1. Administratorem danych osobowych jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie z siedzibą w Szczecinie, ul. Solskiego 3, 71-323 Szczecin, tel.: 91 486 15 56, e-mail: sekretariat@wfos.szczecin.pl

2. Istnieje możliwość kontaktu z inspektorem ochrony danych poprzez adres e-mail: iod@wfos.szczecin.pl.

3. Pozostałe informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie znajdują się na stronie: https://bip.wfos.szczecin.pl/rodo/klauzula-ogolna.html

3377 – tyle rozstrzygnięć i uchwał podjęły w 2019 r. Rada Nadzorcza oraz Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Dzięki nim możliwa była realizacja inwestycji ekologicznych, które przyczyniły się do poprawy jakości środowiska i jakości życia mieszkańców naszego regionu. To między innymi wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja domów jednorodzinnych i budynków użyteczności publicznej, instalacja urządzeń odnawialnych źródeł energii czy zakup nowych wozów ratowniczo-gaśniczych dla Państwowej i Ochotniczych Straży Pożarnych. 20 kwietnia 2020 r. Rada Nadzorcza Funduszu przyjęła sprawozdania: finansowe oraz działalności WFOŚiGW w Szczecinie za rok 2019.

Paweł Mirowski
Prezes Zarządu

2019 – ROK TROSKI O ŚRODOWISKO

Beneficjenci mogli skorzystać z oferowanego przez Fundusz w 2019 r. atrakcyjnego wsparcia na szeroki zakres inwestycji proekologicznych, między innymi w formie oprocentowanych pożyczek, w tym pomostowych, dotacji, w tym: dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz przekazania środków dla państwowych jednostek budżetowych – zgodnie z *Zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej* na realizację zadań znajdujących się na Liście Przedsięwzięć Priorytetowych na 2019 r.

Ponad 2 razy więcej wniosków niż w 2018 r.

W zakończonym roku Beneficjenci złożyli do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie **3203** wnioski o dofinansowanie (w 2018: **1372** wnioski) na łączną kwotę **ponad 203 milionów złotych**. Zdecydowaną większość – niemal 2/3 – stanowiły te dotyczące ochrony atmosfery oraz odnawialnych źródeł energii. Co 5 wniosek dotyczył działań w ramach ochrony ziemi.

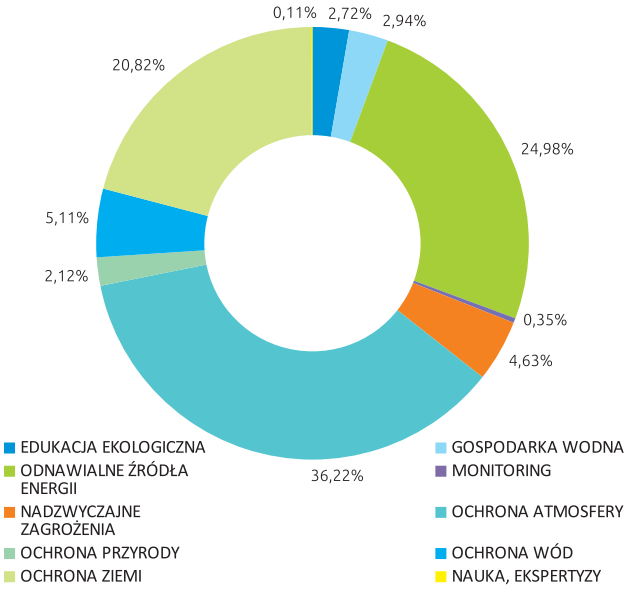

Większość dotacji trafiła do Beneficjentów Programu Priorytetowego *Czyste Powietrze*

Fundusz zawarł z Beneficjentami **3011** umów dofinansowania na łączną kwotę niemal **186 milionów złotych**. Większość – **2471** – stanowiły dotacje, z czego **2221** umów dotyczyło wsparcia likwidacji niskiej emisji w ramach ogólnopolskiego Programu *Czyste Powietrze*. Do Biur Funduszu w Szczecinie, Koszalinie i Punktu Obsługi Osób Fizycznych w Szczecinku w analizowanym roku wpłynęło **2469** wniosków o dofinansowanie w ramach Programu na łączną kwotę niemal **48,7 mln zł**, z czego niespełna **35,5 mln zł** to dotacje, a **13,2 mln zł** – pożyczki. Beneficjenci aplikowali o wsparcie finansowe w postaci dotacji (1994), formy łączącej dotację i pożyczkę (407) oraz pożyczki (68).

WFOŚiGW w Szczecinie zawarł z zachodniopomorskimi Beneficjentami także **519** umów pożyczek o wartości ponad **135 mln zł** oraz **21** umów przekazania środków w wysokości niemal **5 milionów złotych** w ramach rezerwy celowej budżetu państwa. Z tego wsparcia skorzystały między innymi: Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie, a także Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej.

Wsparcie Funduszu w 2019 r. dla straży pożarnych w formie pomocy bezzwrotnej (dotacji) wyniosło **6,63 mln zł**, **w tym 1,5 mln zł** dla Państwowej Straży Pożarnej oraz **5,13 mln zł**

dla Ochotniczych Straży Pożarnych i Wojewody Zachodniopomorskiego. Dzięki zaangażowaniu środków WFOŚiGW zakupiono sprzęt ratowniczo-techniczny i sprzęt ochrony osobistej strażaków OSP oraz 19 średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych.

Ponadto dofinansowano zakup miernika do pomiaru dawek i skażeń promieniotwórczych po zdarzeniach radiacyjnych dla Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinie, zakup mobilnego centrum zarządzania kryzysowego dla Miasta Szczecin oraz zakup pojazdu elektrycznego i sprzętu do wykonywania działań kontrolnych i identyfikacji potencjalnego zagrożenia środowiska dla Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Najważniejsze efekty ekologiczne i rzeczowe

WFOŚiGW w Szczecinie – udzielając dofinansowania – koncentruje się na możliwych do uzyskania efektach ekologicznych, które przekładają się na poprawę jakości środowiska, w którym Wszyscy żyjemy. W przypadku np. działań dotyczących ochrony atmosfery efekt ekologiczny wyraża się w redukcji emisji zanieczyszczeń.

OCHRONA ATMOSFERY

– redukcja emisji w tonach

14,342 – dwutlenek siarki SO_2
5,168 – tlenki azotu NO_x
5 848 – dwutlenek węgla – CO_2
8,855 – pyły

Z kolei efekty rzeczowe, które również są osiągane przy okazji realizacji inwestycji przez Beneficjentów, wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców, którzy zyskują dostęp do nowej sieci kanalizacyjnej lub wodociągowej, korzystają z nowych, przydomowych oczyszczalni ścieków czy mają możliwość udziału w realizowanych przez Beneficjentów programach z zakresu edukacji ekologicznej.

W 2019 r. w ramach realizacji Programu Priorytetowego *Czyste Powietrze* możliwe było osiągnięcie efektów rzeczowych w postaci wymiany źródeł ciepła (1317 wniosków), z czego 43% stanowiły kotły na paliwo stałe, 15% pompy ciepła, 38% kotły gazowe, a 4% ogrzewanie elektryczne. Wnioski – w 1518 przypadkach (61,48%) – dotyczyły budynków istniejących, a w 951 (38,52%) – nowobudowanych.

EFEKTY RZECZOWE

Ochrona atmosfery

1 317 – liczba źródeł ciepła wymienionych w ramach Programu *Czyste Powietrze*
7 398 m² – powierzchnia ocieplonych ścian
4 210 m² – powierzchnia ocieplonych dachów i stropodachów
9 233 MWh/rok – ilość wyprodukowanej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł
17 474 MWh/rok – oszczędność energii elektrycznej
36 394 GJ/rok – zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną
9 – zakup pojazdów elektrycznych
5 – zakup stacji ładowania

Ochrona wód i gospodarka wodna

49 177,54 metrów – długość kanalizacji sanitarnej
3 952,46 metrów – długość sieci wodociągowej
1 539 metrów – długość kanalizacji deszczowej
194 – wybudowane przydomowe oczyszczalnie ścieków
27 – wybudowane przepompownie

Nadzwyczajne zagrożenia

28 – zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych (2 – lekkie, 24 – średnie, 2 – ciężkie)
713 – zakup innego sprzętu (pilarki, hełmy, ubrania specjalne)

Ochrona powierzchni ziemi

4 429 ton – usunięcie i utylizacja azbestu
1 525 – zakupionych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów

Edukacja ekologiczna

150 179 – egzemplarzy wydawnictw o tematyce ekologicznej
141 875 – uczestników olimpiad i konkursów ekologicznych
10 923 – uczestników konferencji i seminariów związanych z ekologią

Podsumowując, 2019 r. był dla Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie czasem intensywnej pracy i reagowania na zmieniające się potrzeby Beneficjentów. W trwającym, 2020 roku mamy dla Państwa dobrze znane, ale także nowe programy, dzięki którym można mądrze, odpowiedzialnie, a co najważniejsze skutecznie inwestować w poprawę środowiska, w którym żyjemy na co dzień, do czego serdecznie zachęcam.

BEZPIECZNIE I SKUTECZNIE. DZIAŁANIA WFOŚIGW W SZCZECINIE W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ KORONAWIRUSA SARS-COV-2

Zagrożenie koronawirusem sprawiło, że instytucje publiczne, w tym Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, musiały podjąć szybko skuteczne działania, by chronić pracowników, a także Beneficjentów odwiedzających biura Funduszu. WFOŚiGW w Szczecinie – reagując na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 – wprowadził nowe mechanizmy finansowe i rozwiązania ułatwiające obsługę zawartych umów, a także zainicjował działania w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu.

Paweł Mirowski
Prezes Zarządu

Zmiana *Zasad udzielania pomocy finansowej*

Fundusz, wychodząc naprzeciw potrzebom zachodniopomorskich Beneficjentów, dokonał zmiany *Zasad udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Szczecinie*, wprowadzając dodatkowe zapisy w § 15 ust. 1 oraz § 15 ust. 11, które dotyczą zawieszenia spłaty pożyczek lub wydłużenia okresu ich spłaty. Zgodnie z najnowszą wersją dokumentu, przyjętą przez Radę Nadzorczą Funduszu w Szczecinie uchwałą nr 30/2020 z dnia 20.04.2020 r., okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 15 lat, licząc od dnia pierwszej wypłaty środków Funduszu. Zarząd – na umotywowany wniosek Pożyczkobiorcy – może zawiesić spłatę pożyczki lub wydłużyć okres jej spłaty w przypadku zaistnienia zdarzenia, którego nie można było przewidzieć w chwili podpisywania umowy pożyczki, a za takie należy uznać pandemię koronawirusa.

Uruchomienie pożyczek na zachowanie płynności finansowej

By ułatwić funkcjonowanie Beneficjentom, którzy realizują przy wsparciu Funduszu inwestycje proekologiczne, Rada Nadzorcza w dniu 03.06.2020 r. zdecydowała o wprowadzeniu możliwości skorzystania z pożyczki na zachowanie płynności finansowej i zapewnienie dostępu do finansowania w związku z nagłym niedoborem środków wynikających z epidemii COVID-19. Fundusz, uruchamiając taki mecha-

WFOŚiGW w Szczecinie: parametry pożyczek na zachowanie płynności finansowej

- **1,5%** – Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania (RRSO);
- **Do 100% kosztów zadania** – maksymalna wysokość pożyczki;
- **24 miesiące** – maksymalny okres spłaty pożyczki;
- **Zabezpieczenia** – ustalane w drodze negocjacji z Funduszem.

nizm, wspiera Beneficjentów w realizacji zaplanowanych zadań ekologicznych. Na wprowadzenie takiego rozwiązania pozwala ustawa z dnia 16.04.2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Oprocentowanie pożyczki na zachowanie płynności finansowej jest stałe i wynosi 1,5%, z zastrzeżeniem przepisów dotyczących pomocy publicznej, a maksymalny okres jej spłaty to 24 miesiące. Formy zabezpieczenia pożyczek na zachowanie płynności finansowej będą ustalane w toku negocjacji pomiędzy Funduszem, a Pożyczkobiorcą. Co ważne – wsparcie w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej może stanowić maksymalnie do 100% kosztów całkowitych realizowanego zadania proekologicznego.

Wsparcie na walkę z COVID-19 dla zachodniopomorskich szpitali

WFOŚiGW w Szczecinie zaangażował się w inicjatywę wsparcia szpitali, które – w dobie COVID-19 – stanęły przed koniecznością utylizacji odpadów medycznych, w tym ubrań ochronnych oraz maseczek, wykorzystywanych przez personel medyczny w walce z koronawirusem. Szczeciński Fundusz, jako jeden z 16 Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zaangażował się w inicjatywę, objętą patronatem Ministerstwa Klimatu i Agencji Rezerw Materiałowych, przekazując łącznie 250 tysięcy złotych Samodzielnemu Publicznemu Wojewódzkiemu Szpitalowi Zespolonemu w Szczecinie oraz Szpitalowi Wojewódzkiemu im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie. Więcej o wsparciu udzielonemu zachodniopomorskim szpitalom przeczytacie Państwo na stronach 8–9.

Pomoc nie tylko na utylizację odpadów medycznych

W związku z pandemią koronawirusa szczeciński Fundusz podjął wiele działań związanych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu, m. in. przekazując zestawy plastyczne dla dzieci przebywających w szpitalu przy ulicy Arkońskiej w Szczecinie oraz kubki termiczne dla personelu oddziału zakaźnego. Fundusz przekazał także długopisy, niezbędne Straży Granicznej podczas kontroli osób wjeżdżających do Polski. WFOŚiGW w Szczecinie wsparł też akcję **#Zostańwdomu**, publikując na stronie internetowej i w mediach społecznościowych materiały edukacyjne, które mają na celu wypełnienie wolnego czasu i zainteresowanie najmłodszych przyrodą. Wiedząc, że wiosną i latem nie będzie możliwe prowadzenie edukacji ekologicznej w Ekostrefach, Fundusz przygotował konkursy dla najmłodszych: ***O Ziemię dba się tu-nie tylko w jej Dniu!*** – z okazji Dnia Ziemi oraz ***Pokaż jak słowem – chronisz przyrodę!*** – z okazji Dnia Dziecka, które spotkały się z dużym zainteresowaniem uczniów z całego regionu.

W trosce o Beneficjentów i Pracowników

Fundusz, od momentu wystąpienia epidemicznego stosował się w pełni do zaleceń Ministerstwa Zdrowia i Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W związku z zagrożeniem koronawirusem konieczne było czasowe ograniczenie bezpośrednich spotkań i konsultacji z Beneficjentami, które zostały przywrócone z dniem 26.05.2020 r. W tym samym czasie Fundusz wyposażył wszystkie Biura: w Szczecinie (ul. Solskiego 3 i ul. Waryńskiego 17), Koszalinie (ul. Zwycięstwa 111) i Punkt Obsługi Osób Fizycznych w Szczecinku (Plac Wolności 8) w bezdotykowe i bezpieczne dozowniki do dezynfekcji rąk. Wcześniej Fundusz wdrożył wewnętrzne procedury bezpieczeństwa w zakresie organizacji pracy, umożliwił Pracownikom pracę zdalną i wyposażył biura w rękawiczki, przyłbice i środki dezynfekujące – w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo Beneficjentów, jak i Pracowników. Jednocześnie, wdrożone rozwiązania pozwoliły w pełni wywiązywać się z podjętych zobowiązań względem Beneficjentów bez względu na panującą pandemię koronawirusa SARS-CoV-2.

Do najmłodszych Pacjentów szpitala przy ul. Arkońskiej w Szczecinie trafiły m.in. gry, zestawy plastyczne oraz maskotki, a Lekarzom i Personelowi Medycznemu Oddziału Zakaźnego Fundusz przekazał kubki termiczne na ciepły napój w trakcie dyżuru.

Wszystkie Biura Funduszu zostały wyposażone w bezdotykowe dozowniki do dezynfekcji rąk. Fundusz, mając na uwadze promocję krajowych produktów, zdecydował się na zakup urządzeń polskich producentów.

ZIELONA TARCZA: WOJEWÓDZKIE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WSPIERAJĄ PRZEDSIĘBIORCÓW W CZASIE EPIDEMII

WFOŚiGW w porozumieniu z Ministerstwem Klimatu, reagując na pandemię koronawirusa, przygotowały ofertę preferencyjnych pożyczek na zachowanie płynności finansowej. Wojewódzkie Fundusze mają w dyspozycji na ten cel ponad 300 milionów złotych. To część rządowego programu Tarczy Antykryzysowej, który ma pomóc przedsiębiorcom, korzystającym z oferty Funduszy.

Ministerstwo Klimatu/Zespół ds. Informacji i Promocji NFOŚiGW i WFOŚiGW

– Pandemia COVID-19 wywiera istotny negatywny wpływ na całą gospodarkę i poszczególne jej branże. Dlatego poszukujemy rozwiązań, które umożliwią przedsiębiorcom kontynuowanie realizacji proekologicznych inwestycji. Jestem przekonany, że zaproponowana przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oferta preferencyjnych pożyczek na zachowanie płynności finansowej, pozwoli wielu firmom przetrwać ten trudny czas i utrzymać miejsca pracy – mówi minister klimatu Michał Kurtyka.

Zachowanie płynności finansowej, a co za tym idzie utrzymanie miejsc pracy jest szczególnie istotne podczas kryzysu spowodowanego przez epidemię COVID-19. To jedna z najważniejszych kwestii, która ma bezpośrednie przełożenie na bezpieczeństwo prowadzonej przez przedsiębiorców działalności gospodarczej. Brak możliwości regulowania bieżących zobowiązań finansowych może nieść ze sobą zagrożenie niewypłacalności, a co za tym idzie bankructwa firmy. Przedsiębiorcy to ważna grupa Beneficjentów, korzystających ze wsparcia finansowego wszystkich 16 Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W całym kraju realizowanych jest wiele inwestycji dotyczących m.in. Odnawialnych Źródeł Energii, budowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych czy też związanych z gospodarką odpadami. To potężny rynek zielonych miejsc pracy, z którego korzystają także podwykonawcy, którzy często są niewielkimi firmami miejscowymi, zatrudniający mieszkańców danego regionu. W sytuacji kryzysowej Fundusze oferują pomoc firmom, które złożyły wnioski o dofinansowanie na realizację inwestycji, oferując im m.in. możliwość udzielania dodatkowych pożyczek na zachowanie płynności finansowej. W dyspozycji Funduszy na ten cel jest ponad 300 mln zł.

Warunki udzielania takich pożyczek różnią się w poszczególnych Funduszach, jednak dla potencjalnego pożyczkobiorcy są niezwykle atrakcyjne, ponieważ cechuje je preferencyj-

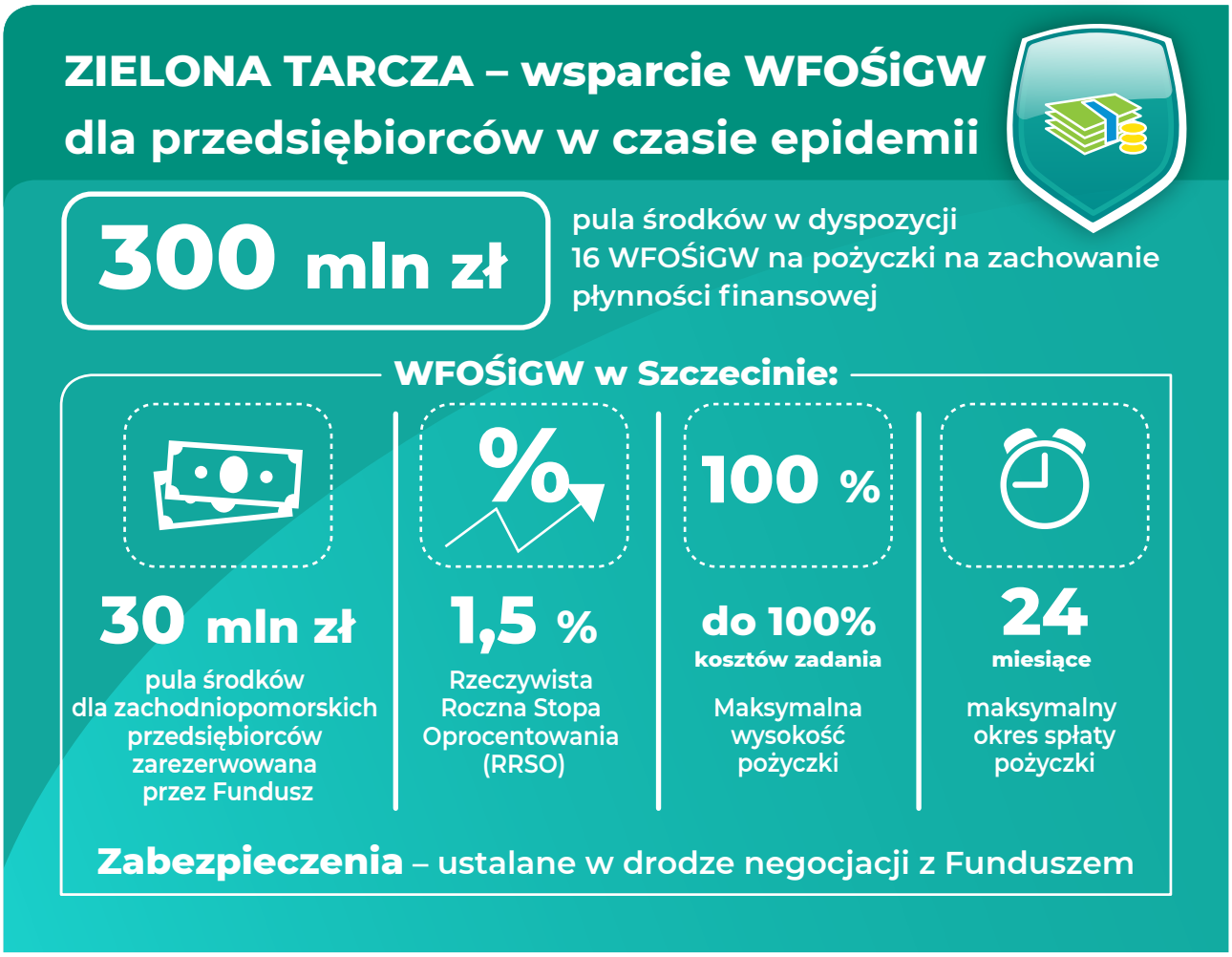

ne oprocentowanie, brak opłat dodatkowych oraz elastyczne podejście do zabezpieczeń. Oprocentowanie pożyczek w WFOŚiGW rozpoczyna się już od 1,5 procenta. Wymagane zabezpieczenia udzielanego wsparcia są najczęściej ustalane w toku indywidualnych negocjacji pomiędzy danym Funduszem, a pożyczkobiorcą, tak, aby udzielana pożyczka stanowiła realną pomoc w trudnym dla firmy czasie. Wsparcie na zachowanie płynności finansowej może maksymalnie sięgać nawet 100 proc. kosztów całkowitych realizowanej proekologicznej inwestycji. – *By ułatwić funkcjonowanie Beneficjentom, którzy realizują inwestycje proekologiczne, WFOŚiGW wprowadziły do oferty możliwość skorzystania z pożyczki na zachowanie płynności finansowej i zapewnienie dostępu do finansowania w związku z nagłym niedoborem środków wynikających z epidemii COVID-19. Fundusze, uruchamiając takie mechanizmy, wspierają Beneficjentów w realizacji zaplanowanych i realizowanych zadań proekologicznych* – mówi Paweł Mirowski, Przewodniczący Konwentu Prezesów Zarządów WFOŚiGW i jednocześnie Prezes Zarządu WFOŚiGW w Szczecinie.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie ma w dyspozycji 30 milionów złotych dla zachodniopomorskich Beneficjentów na pożyczki na zachowanie płynności finansowej. Oprocentowanie jest stałe i wynosi 1,5% (Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania), z zastrzeżeniem przepisów dotyczących pomocy publicznej, a maksymalny okres jej spłaty to 24 miesiące. Formy zabezpieczenia pożyczek będą ustalane w toku negocjacji pomiędzy Funduszem, a Pożyczkobiorcą. Co ważne – takie wsparcie może stanowić maksymalnie do 100% kosztów całkowitych realizowanego zadania proekologicznego. Dodatkowym rozwiązaniem, oferowanym Beneficjentom przez WFOŚiGW w Szczecinie, jest możliwość zawieszenia rat kapitałowych lub odsetkowych na okres do 6 miesięcy.

Fundusze działają w systemie

Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej razem z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Bankiem Ochrony Środowiska tworzą unikalny w skali Europy system finansowania przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska. Każdy Fundusz wspiera działania proekologiczne w swoim regionie, udzielając atrakcyjnego dofinansowania na inwestycje dotyczące ochrony powietrza, gospodarki wodnej czy edukacji ekologicznej i ochrony przyrody. Fundusze są zaangażowane także we wspólne ogólnopolskie programy, w tym rządowy Program Priorytetowy *Czyste Powietrze*, Program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest, regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie i wsparcia Państwowej i Ochotniczych Straży Pożarnych, a także ogólnopolski Projekt Doradztwa Energetycznego, umożliwiający uzyskanie bezpłatnego wsparcia w zakresie inwestycji dotyczących poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii.

Zachodniopomorskie szpitale z pomocą na walkę z COVID-19

Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Zespolony w Szczecinie oraz Szpital Wojewódzki im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie otrzymały łącznie 250 tysięcy złotych na utylizację odpadów medycznych, w tym ubrań ochronnych oraz maseczek, wykorzystywanych przez personel medyczny w walce z koronawirusem. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie zaangażował się w ogólnopolską akcję pomocy szpitalom walczącym z epidemią COVID-19.

Patronat nad inicjatywą objęły: Ministerstwo Klimatu i Agencja Rezerw Materiałowych.

– *Wszyscy jesteśmy bardzo wdzięczni Medykom, którzy codziennie wykonują ogromną pracę, opiekując się chorymi na COVID-19, niejednokrotnie narażając własne zdrowie i życie. Ze względów sanitarnych, w celu ograniczenia możliwości zakażenia się koronawirusem, odpady w postaci maseczek, przyłbic i kombinezonów ochronnych, z których korzystają, muszą być zagospodarowywane w bezpieczny sposób. Dlatego też cieszy nas inicjatywa Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, które mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo personelu medycznego oraz troskę o środowisko, przekażą wsparcie finansowe na ten cel* – mówi minister klimatu Michał Kurtyka.

Jak dodał szef resortu klimatu, priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim, którzy mogą mieć styczność z odpadami medycznymi. Bezpieczne zagospodarowanie zużytych ubrań ochronnych i maseczek, wykorzystywanych przez personel medyczny, jest bardzo istotnym zadaniem, którego bieżąca realizacja wymaga wsparcia.

Wsparcie we wszystkich regionach

Każdy z 16 Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) odpowiada za wsparcie finansowe szpitalom w swoim regionie.

– *Będziemy na bieżąco współpracować z Agencją Rezerw Materiałowych i Urzędami Wojewódzkimi, by skutecznie i sprawnie przekazywać środki szpitalom i izolatoriom tworzonym w poszczególnych województwach* – mówi Paweł Mirowski, Przewodniczący Konwentu Prezesów Zarządów WFOŚiGW i Prezes Zarządu WFOŚiGW w Szczecinie. Łączna kwota wypłacona przez Fundusze wyniesie ponad trzy miliony dwieście tysięcy złotych, z czego wsparcie dla Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Szczecinie to 170 tysięcy złotych, a dla Szpitala Wojewódzkiego im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie – 80 tysięcy złotych.

Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Zespolony przy ul. Arkońskiej w Szczecinie.

Od 26 lat Fundusze działają w systemie

WFOŚiGW razem z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Bankiem Ochrony Środowiska tworzą unikatowy w skali Europy system finansowania zadań związanych z ochroną środowiska. Każdy Fundusz wspiera działania proekologiczne w swoim regionie, udzielając atrakcyjnego dofinansowania na inwestycje dotyczące ochrony powietrza, gospodarki wodnej czy edukacji ekologicznej i ochrony przyrody. Fundusze są zaangażowane także we wspólne ogólnopolskie programy, w tym Program Priorytetowy *Czyste Powietrze*, program usuwania azbestu, wapnowania regeneracyjnego gleb i wsparcia Straży Pożarnych, a także ogólnopolski Projekt Doradztwa Energetycznego, umożliwiający uzyskanie bezpłatnego wsparcia w zakresie realizacji inwestycji dotyczących poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii.

Szpital Wojewódzki im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie. Fot. Archiwum Szpitala.

WPROWADZILIŚMY ZMIANY, KTÓRE UŁATWIAJĄ BENEFICJENTOM REALIZACJĘ DZIAŁAŃ EKOLOGICZNYCH

***Przed Funduszem wiele wyzwań – między innymi w zakresie realizacji Programów: „Czyste Powietrze", „Moja Woda"* i *„Mały Strażak"* – mówi w rozmowie z *Naturalnie* Robert Stępień – Zastępca Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.**

Zanim, w listopadzie 2019 roku, został Pan powołany na stanowisko Zastępcy Prezesa Zarządu Funduszu, był Pan Kierownikiem w koszalińskim Biurze. W jaki sposób wcześniejsze doświadczenia zawodowe są pomocne w pełnieniu obecnej funkcji?

Każde doświadczenie związane z karierą zawodową wykorzystuję do tego, aby móc skutecznie kierować pracą i działaniami Funduszu. Myślę, że każda praca wpłynęła na to, że łatwiej jest mi dziś pracować w Funduszu. Możliwość pracy na poprzednim stanowisku w koszalińskim Biurze WFOŚiGW pozwoliła na gruntowne zapoznanie się z zasadami i działalnością Funduszu.

Jak wygląda organizacja koszalińskiego Biura? W jakim zakresie Fundusz cieszy się zainteresowaniem wśród mieszkańców regionu?

W Biurze Koszalin realizujemy wszystkie zadania statutowe. Analogicznie do Biura w Szczecinie – funkcjonuje u nas Zespół ds. Obsługi Wniosków oraz Zespół ds. Obsługi Osób Fizycznych. W większości spraw prowadzonych przez koszalińskie biuro Beneficjentami są Jednostki Samorządu Terytorialnego i przedsiębiorstwa ze wschodniej części województwa.

Jakie działania Fundusz podjął w związku z sytuacją związaną z epidemią COVID-19?

Już na samym początku stanu epidemicznego Fundusz zaczął wprowadzać zmiany w funkcjonowaniu biur. Przede wszystkim wprowadziliśmy mechanizmy, które ułatwiają naszym Beneficjentom realizację przedsięwzięć. Zgodnie z oczekiwaniami – stosujemy już rozwiązania polegające na czasowym zawieszeniu spłat pożyczek. Dzięki owocnej współpracy

Stosujemy rozwiązania polegające na czasowym zawieszeniu spłat pożyczek i wprowadziliśmy możliwość uzyskania pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

z Ministerstwem Klimatu możliwe było wypracowanie mechanizmów pozwalających na szybkie wdrożenie oczekiwanych zmian. Dodatkowym ułatwieniem jest możliwość uzyskania pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

Jakie – według Pana – są aktualnie największe wyzwania stojące przed WFOŚiGW w Szczecinie?

Do największych wyzwań zaliczę stałą realizację zadań związanych z finansowaniem przedsięwzięć proekologicznych i skuteczne wspieranie samorządów, przedsiębiorstw i osób fizycznych. Dużym wyzwaniem jest z pewnością realizacja Programu Priorytetowego *Czyste Powietrze*. Wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wprowadziliśmy zmiany, które obowiązują od 15 maja. Dzięki nim osoby fizyczne mogą łatwiej i szybciej skorzystać z oferowanego wsparcia.

Wspomniał Pan o *Czystym Powietrzu* – jakie są najważniejsze nowości w tym Programie?

Priorytetem było skrócenie czasu realizacji wniosku od momentu jego złożenia do wypłaty środków z 90 do 30 dni. Dotychczas były wymagane zaświadczenia, które często wydłużały proces realizacji wniosku, a w nowej odsłonie Programu są to tylko oświadczenia, które składa Wnioskodawca.

W Programie *Czyste Powietrze* priorytetem było uproszczenie zasad przyznawania dotacji i skrócenie czasu rozpatrywania wniosku od momentu jego złożenia do wypłaty środków z 90 do 30 dni.

Problemem, obok którego nie można przejść obojętnie, jest susza. Co Fundusz robi w tym zakresie? Jakie podejmuje działania, by zachęcić mieszkańców na przykład do magazynowania wody deszczowej?

Fundusz reaguje na wszelkie potrzeby mieszkańców i przedsiębiorstw związane z ochroną środowiska. Jednym z ostatnich wyzwań jest coraz większy problem suszy, dlatego wspólnie z Ministerstwem Klimatu i Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej opracowaliśmy Program *Moja Woda*. Dzięki niemu osoby fizyczne będą mogły uzyskać wsparcie na gromadzenie wody deszczowej. Podobnie jak w przypadku Programu *Mój Prąd*, aplikowanie o dofinansowanie będzie maksymalnie uproszczone.

Ostatnie miesiące – mam na myśli zagrożenie suszą w całym kraju i pożar w Biebrzańskim Parku Narodowym – pokazują, że Strażacy do codziennej pracy potrzebują niezawodnego sprzętu. Co Fundusz proponuje w tym roku jednostkom Państwowej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej?

WFOŚiGW od lat wspiera działania Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej – zarówno w ramach *Ogólnopolskiego Programu Służb Ratowniczych*, jak i zapoczątkowanego rok temu Programu *Mały Strażak*, dedykowanego druhom i druhnom z OSP. Pozwala strażakom ochotnikom na zakup ubrań specjalnych, pilarek czy motopomp, niezbędnych w akcjach ratowania zdrowia i życia. W tym roku – dzięki współpracy NFOŚiGW i WFOŚiGW w Szczecinie Program jest kontynuowany. Już teraz zapraszam jednostki OSP do aplikowania o środki Funduszu, które – w porównaniu do zeszłego roku – są większe i wynoszą łącznie 1,2 mln złotych.

Program *Mały Strażak* jest kontynuowany, a środki są większe i wynoszą łącznie 1,2 mln złotych.

Fundusz wspiera również zakup pojazdów elektrycznych i stacji ładowania – ostatnio choćby dla Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej czy Urzędu Morskiego. Jakie będą kolejne działania na rzecz promocji e-mobilności?

WFOŚiGW w Szczecinie cały czas proponuje osobom fizycznym niskooprocentowane i częściowo umarzalne pożyczki na zakup samochodów elektrycznych. Promując elektromobilność wspieramy także zakup samochodów elektrycznych i stacji ładowania przez Państwowe Jednostki Budżetowe, w tym – już niedługo – Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki oraz Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiał Konrad Czarnecki.

czyste powietrze
zdrowy wybór

NOWA ODSŁONA PROGRAMU PRIORYTETOWEGO CZYSTE POWIETRZE

Od 15 maja 2020 roku obowiązuje zmieniona wersja wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego *Czyste Powietrze*. Wnioski zyskały nową, uproszczoną formę. Zaproponowane ulepszenia przyspieszą tempo realizacji tego strategicznego dla Polski Programu.

Barbara Zmuda-Trzebiatowska
p.o. Kierownik Zespołu ds. Obsługi Osób Fizycznych

Czyste Powietrze to rządowy, kompleksowy Program Priorytetowy wdrażany od września 2018 roku, którego celem, po wprowadzonych zmianach, jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Program będzie realizowany do 2029 roku z zarezerwowanym budżetem ponad 103 mld zł, z czego 63,3 mld zł przeznaczono na dotacje, w tym udzielane w ramach programu *Stop Smog*, pożyczki dla gmin oraz termomodernizacyjną ulgę podatkową.

Dotacje w ramach Programu można łączyć z termomodernizacyjną ulgą podatkową, obowiązującą od 1 stycznia 2019 roku, tj. od wejścia w życie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. poz. 2246). W takim przypadku korzyści uzyskane przez Beneficjentów z tytułu obu mechanizmów finansowych wzajemnie się uzupełniają.

Pozostała kwota 40 mld zł – to środki przeznaczone na kredyty udzielane przez banki. W skład budżetu przeznaczonego na dotacje wchodzą również środki finansowe, które będą pozyskiwane z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2021–2027.

BENEFICJENCI ŁĄCZĄCY DOTACJĘ Z ULGĄ POWINNI PAMIĘTAĆ, ŻE:

PROGRAM *CZYSTE POWIETRZE*	ULGA TERMOMODERNIZACYJNA
Dotację można uzyskać na wiele budynków / lokali mieszkalnych z wydzieloną księgą wieczystą z zachowaniem limitu dotacji	Przysługuje jedno odliczenie do wysokości 53 000 zł na podatnika niezależnie od liczby posiadanych nieruchomości
Obowiązuje limit dotacji na budynek / lokal mieszkalny z wydzieloną księgą wieczystą niezależnie od liczby jego współwłaścicieli	W ramach przysługującego mu odliczenia może skorzystać odrębnie każdy ze współwłaścicieli danego budynku / lokalu
Na potrzeby rozliczenia dopuszczalne są faktury VAT, jak również wystawione na Beneficjenta rachunki imienne	W celu odliczenia wydatków w zeznaniu rocznym PIT należy posiadać faktury VAT wystawione wyłącznie przez podmioty niekorzystające ze zwolnienia z VAT
Wydatki mogą być ponoszone do 30 miesięcy od daty złożenia wniosku o dofinansowanie	Beneficjent może rozliczyć wydatki poniesione w okresie 3 kolejnych lat, licząc od końca roku podatkowego, w którym poniesiono pierwszy wydatek

Prostsze zasady przyznawania dotacji, wyższe dofinansowanie dla osób o niskich dochodach, włączenie w Program Jednostek Samorządu Terytorialnego i sektora bankowego

Zgodnie z nowymi zasadami zawartymi w Programie Priorytetowym *Czyste Powietrze* wprowadzono podstawowy i podwyższony poziom zakresu dofinansowania.

Beneficjentem uprawnionym do podstawowego poziomu dofinansowania jest osoba fizyczna o dochodzie rocznym nieprzekraczającym kwoty 100 000 zł, stanowiącym podstawę obliczenia podatku, wykazanym w ostatnim złożonym zeznaniu podatkowym zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych. Brany jest pod uwagę tylko dochód Beneficjenta, a nie dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego.

Formy dofinansowania to:

- **dotacja;**
- **dotacja z przeznaczeniem na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego.**

Beneficjenci uprawnieni do podstawowego poziomu dofinansowania mogą liczyć na wsparcie do kwoty 20 000 zł. Jeśli jednak inwestycja obejmie montaż bardziej efektywnego źródła ciepła, czyli pompy ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej, wtedy można otrzymać dofinansowanie do kwoty 25 000 zł, a jeśli do tego Beneficjent zdecyduje się na montaż paneli fotowoltaicznych, łączna kwota dofinansowania sięga nawet kwoty 30 000 zł.

Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania dla Beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania

Podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem	*50%*	**10 000 zł**
Pompa ciepła powietrze / woda	*30%*	**9 000 zł**
Pompa ciepła powietrze / woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	*45%*	**13 500 zł**
Pompa ciepła typu powietrze / powietrze	*30%*	**3 000 zł**
Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	*45%*	**20 250 zł**
Kocioł gazowy kondensacyjny	*30%*	**4 500 zł**
Kotłownia gazowa	*45%*	**6 750 zł**
Kocioł olejowy kondensacyjny	*30%*	**4 500 zł**
Kocioł na węgiel	*30%*	**3 000 zł**
Kocioł zgazowujący drewno	*30%*	**6 000 zł**
Kocioł na pellet drzewny	*30%*	**6 000 zł**
Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	*45%*	**9 000 zł**
Ogrzewanie elektryczne	*30%*	**3 000 zł**
Instalacja centralnego ogrzewania oraz instalacja ciepłej wody użytkowej	*30%*	**4 500 zł**
Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła	*30%*	**5 000 zł**
Mikroinstalacja fotowoltaiczna	*50%*	**5 000 zł**
Ocieplenie przegród budowlanych	*30%*	**45 zł za m²**
Stolarka okienna	*30%*	**210 zł za m²**
Stolarka drzwiowa	*30%*	**600 zł za m²**

Formy dofinansowania to:

- **dotacja;**
- **pożyczka dla gmin, jako uzupełniające finansowanie dla Beneficjentów;**
- **dotacja z przeznaczeniem na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego.**

Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania dla Beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania

Podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem	*75%*	**15 000 zł**
Pompa ciepła powietrze/woda	*60%*	**18 000 zł**
Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	*60%*	**18 000 zł**
Pompa ciepła typu powietrze/powietrze	*60%*	**6 000 zł**
Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	*60%*	**27 000 zł**
Kocioł gazowy kondensacyjny	*60%*	**9 000 zł**
Kotłownia gazowa	*75%*	**11 250 zł**
Kocioł olejowy kondensacyjny	*60%*	**9 000 zł**
Kocioł na węgiel	*60%*	**6 000 zł**
Kocioł zgazowujący drewno	*60%*	**12 000 zł**
Kocioł na pellet drzewny	*60%*	**12 000 zł**
Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	*60%*	**12 000 zł**
Ogrzewanie elektryczne	*60%*	**6 000 zł**
Instalacja centralnego ogrzewania oraz instalacja ciepłej wody użytkowej	*60%*	**9 000 zł**
Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła	*60%*	**10 000 zł**
Mikroinstalacja fotowoltaiczna	*50%*	**5 000 zł**
Ocieplenie przegród budowlanych	*60%*	**90 zł za m²**
Stolarka okienna	*60%*	**420 zł za m²**
Stolarka drzwiowa	*60%*	**1200 zł za m²**

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY W PROGRAMIE PRIORYTETOWYM *CZYSTE POWIETRZE*:

- Uproszczenie wniosku o dofinansowanie i zastąpienie części wymaganych dokumentów oświadczeniami;
- Krótszy czas oceny wniosków – do 30 dni;
- Możliwość składania wniosków on-line w serwisie gov.pl;
- Uproszczenie zasad przyznawania dotacji;
- Włączenie w Program sektora bankowego, który jest źródłem finansowania uzupełniającego i pomostowego (pożyczki/kredyty);
- Zwiększenie roli Jednostek Samorządu Terytorialnego w Programie;
- Integracja z programem *Mój Prąd* przez możliwość uzyskania dotacji do kwoty 5 tysięcy złotych na montaż instalacji fotowoltaicznej bez konieczności składania 2 osobnych wniosków;
- Poziom dotacji powiązany z efektem ekologicznym – bonus za niskoemisyjność i odnawialność;
- Dotacje do kwoty 10–15 tys. zł dla osób, które wymieniły źródła ciepła na realizacje zadań związanych z ociepleniem budynku oraz wymianą stolarki okiennej i drzwiowej;
- Wsparcie dla przedsięwzięć rozpoczętych nawet do 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, przy czym data rozpoczęcia nie może być wcześniejsza niż 15 maja 2020 r.;
- Możliwość wsparcia dla inwestycji już zakończonych;
- Możliwość łączenia dofinansowania oferowanego przez Program z dofinansowaniem z gminnych programów ograniczenia niskiej emisji;
- Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo strategicznym partnerem Programu *Czyste Powietrze* – szybsza weryfikacja dostępności sieci gazowej dla konkretnej nieruchomości;
- prowadzenie limitu dotacji – wnioskowana kwota nie może być niższa niż 3 000 złotych. Limit nie obowiązuje dla inwestycji polegających na zakupie i montażu źródła ciepła.

Nabór wniosków odbywa się na podstawie ogłoszenia o naborze opublikowanym na stronie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie – wfos.szczecin.pl. Szczegółowych informacji bezpośrednio udzielają pracownicy Zespołu ds. Obsługi Osób Fizycznych w Szczecinie (ul. Waryńskiego 17), Koszalinie (ul. Zwycięstwa 111) oraz Szczecinku (Plac Wolności 8).

Informacje przygotowano na podstawie Regulaminu Programu Priorytetowego *Czyste Powietrze* oraz z materiałów pochodzących ze strony Ministerstwa Klimatu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

czyste powietrze
zdrowy wybór

PROGRAM CZYSTE POWIETRZE 2.0
Nabór wniosków na nowych zasadach

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY:

od 15.05.2020 r.

1. Uproszczenie zasad przyznawania dotacji.
2. Krótszy czas rozpatrywania wniosków.
3. Uproszczenie wniosku o dotację.
4. Integracja z Programem Mój Prąd.
5. Wysokość dotacji powiązana z efektem ekologicznym.
6. Dotacje na termomodernizację, dla tych, którzy już wymienili źródło ciepła.
7. Możliwość finansowania przedsięwzięć rozpoczętych i zakończonych.

W najbliższych planach:

8. Wprowadzenie możliwości składania wniosków online w serwisie gov.pl.
9. Włączenie w Program sektora bankowego.
10. Mocniejsza współpraca z gminami.

CEL PROGRAMU PO ZMIANACH:

Poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

DLA KOGO?

Osoba fizyczna – właściciel lub współwłaściciel jednorodzinnego budynku /lokalu mieszkalnego.

NA CO DOFINANSOWANIE?

- Źródło ciepła – wymiana, zakup, montaż,
- Instalacja centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej,
- Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła,
- Mikroinstalacja fotowoltaiczna,
- Ocieplenie przegród budowlanych,
- Stolarka drzwiowa i okienna,
- Dokumentacja (audyt energetyczny, dokumentacja projektowa).

NAJWAŻNIEJSZE LICZBY I TERMINY:

103 mld zł – budżet Programu
2018-2030 – czas realizacji
Do 31.12.2027 r. – podpisywanie umów
Do 30.09.2029 r. – wydatkowanie środków

EFEKTY

(stan na 19.06.2020 r.)

W SKALI KRAJU

144 898 – Liczba wniosków
114 426 – Liczba wniosków po decyzji

3 010 083 179 zł – suma dofinansowania, z czego:

2 609 461 237 zł – kwota dotacji
400 621 942 zł – kwota pożyczek

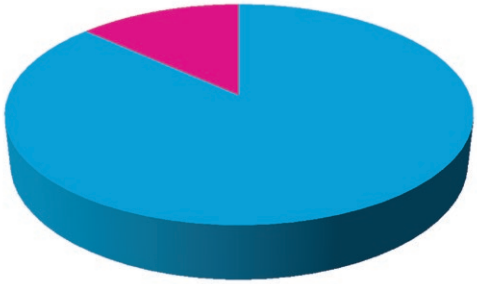

665 – liczba porozumień z gminami

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W SZCZECINIE

3 971 – Liczba wniosków
3 291 – Liczba wniosków po decyzji

78 990 643 zł – suma dofinansowania, z czego:

58 244 877 zł – kwota dotacji
20 745 766 zł – kwota pożyczek

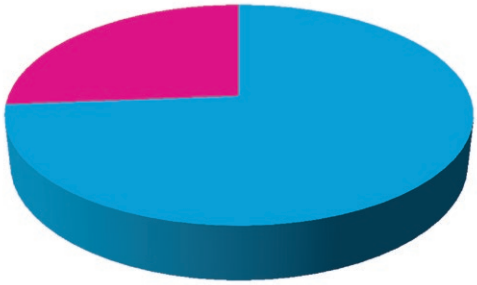

46 – liczba porozumień z gminami

NOWY PROGRAM *MOJA WODA*

100 MILIONÓW ZŁOTYCH NA 20 TYSIĘCY PRZYDOMOWYCH RETENCJI

Do 5 tysięcy złotych dotacji na przydomowe instalacje, zatrzymujące wody opadowe lub roztopowe, będzie można otrzymać z nowego programu *Moja Woda*. To kolejna inicjatywa Ministerstwa Klimatu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, które zainwestują 100 milionów złotych w łagodzenie skutków suszy w Polsce. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki w Szczecinie nabór wniosków dla mieszkańców województwa zachodniopomorskiego uruchomi 1 lipca.

Ministerstwo Klimatu/NFOŚiGW/WFOŚiGW w Szczecinie

– Chciałbym, aby powstawało jak najwięcej małych zbiorników wodnych. Z programu Moja Woda będzie można uzyskać do 5 tys. zł dotacji na przydomowe instalacje zatrzymujące wody opadowe lub roztopowe – podkreślił Prezydent RP Andrzej Duda.

Jak zaznaczył minister Michał Kurtyka, zmiany klimatu dodatkowo negatywnie wpływają na dostępność wody i pogłębiają jej deficyt w Polsce.

– Program Moja Woda pozwoli sfinansować aż 20 tysięcy instalacji przydomowej retencji. Szacujemy, że przydomowe inwestycje spowodują zatrzymanie 1 mln metrów sześciennych rocznie w miejscu opadu wody, a więc na prywatnych działkach. To oznacza, że milion metrów sześciennych bardzo cennej wody odciąży kanalizację i zmniejszy ryzyko podtopień w wyniku deszczów nawalnych – poinformował minister klimatu.

Każdy właściciel domu jednorodzinnego będzie mógł otrzymać dotację do 5 tys. zł. Koszty zadania będą mogły zostać poniesione po 1 czerwca 2020 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekaże pieniądze do szesnastu wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które są bliżej Beneficjentów. To one będą przyjmowały od początku lipca 2020 r. wnioski właścicieli domów jednorodzinnych na przydomowe mikroinstalacje wodne.

Wsparcie przewidziano na zakup, montaż i uruchomienie instalacji pozwalających na zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, w efekcie czego wody te nie będą odprowadzane na przykład do kanalizacji bytowo-gospodarczej, kanalizacji deszczowej, rowów odwadniających odprowadzających poza teren nieruchomości, na tereny sąsiadujące, ulice, place itp. Otrzymane pieniądze będzie można przeznaczyć na przewody odprowadzające wody opadowe (zebrane z rynien, wpustów do zbiornika nadziemnego, podziemnego, instalacji rozsączającej), zbiornik retencyjny podziemny lub nadziemny, instalację rozsączającą oraz elementy do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody.

Program *Moja Woda* realizowany będzie w latach 2020–2024, przy czym podpisywanie umów o dotacje zaplanowano do 30 czerwca 2024 r., a wydatkowanie środków do końca 2024 roku.

Równolegle Ministerstwo Klimatu oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pracują nad trzema innymi działaniami dotyczącymi retencji na wsi i w miastach. Programy będą skierowane do samorządów. Mowa o kolejnych 210 milionach zł, które będzie można przeznaczyć na inwestycje z zakresu zatrzymywania i retencjonowania wody.

Resort klimatu i podlegający mu NFOŚiGW przypominają, że do 17 sierpnia br. można składać wnioski o finansowanie „wodnych" projektów w ramach środków norweskich, gdzie zarezerwowano pieniądze m.in. na realizację inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach. Budżet działania wynosi 100 milionów zł.

Kolejne 60 milionów zł z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 zostało przeznaczone dla samorządów miejskich na zmniejszenie problemu suszy i zminimalizowanie ryzyka podtopień podczas opadów nawalnych. 29 maja 2020 r. Narodowy Fundusz ogłosił nabór wniosków dla gmin miejskich i miejsko-wiejskich. Dostępne będą dotacje do 85% kosztów kwalifikowanych.

Dodatkowo, 50 milionów zł ze środków krajowych – w ramach zmodyfikowanego programu priorytetowego NFOŚiGW *Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków zagrożeń środowiska* – zarezerwowano dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zdań z zakresu retencjonowania wody na terenach wiejskich. W tym przypadku dostępne będą dotacje do 70% kosztów kwalifikowanych. Narodowy Fundusz będzie wkrótce informował o tym naborze wniosków.

Woda to skarb,
o który musimy zadbać

Dlatego Ministerstwo Klimatu
wprowadza program
#MojaWoda

100 000 000 zł
dla polskich rodzin na instalacje
do zagospodarowania wód
opadowych

Do 5 000 zł
dotacji na instalację

Woda deszczowa może
służyć np. do podlewania

20 tysięcy
instalacji

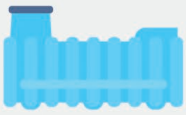

1 milion m^3
zaoszczędzonej wody

660 milionów
butelek wody 1,5l

MINISTERSTWO KLIMATU

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

DLA LUDZI I ŚRODOWISKA:

PIENIĄDZE NA WALKĘ Z ZAKWASZENIEM GLEB

Zespół ds. Informacji i Promocji NFOŚiGW i WFOŚiGW

Odczyn gleby to jedna z jej najważniejszych właściwości, która wpływa między innymi na przyswajalność składników pokarmowych przez rośliny. Problem nadmiernego zakwaszenia gleb na terenie Polski jest skutkiem zarówno czynników bezpośrednio związanych z działalnością człowieka, jak i geologicznych, biochemicznych i klimatycznych. Aby walczyć ze zjawiskiem zakwaszania gleb Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej realizują ogólnopolski program dotacji dla rolników na regeneracyjne wapnowanie gleb. W całym kraju trwa nabór wniosków na lata 2020-2021.

Rolnicy zainteresowani skorzystaniem ze środków z *Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie* mogą składać wnioski do Okręgowych Stacji Chemiczno-Rolniczych w swoich regionach. Wypełnione formularze, pobrane ze stron internetowych WFOŚiGW, należy złożyć do Sekretariatów OSChR. Możliwość uzyskania dofinansowania w ramach naboru obejmie tych rolników, którzy kupili wapno lub środek wapnujący po 1 czerwca 2019 roku i złożyli wniosek do OSChR po 1 stycznia 2020 r. Nabór wniosków ma charakter ciągły i potrwa do końca stycznia przyszłego roku. Szczegółowe informacje dotyczące warunków uzyskania dofinansowania dostępne są na stronach internetowych WFOŚiGW oraz Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

Zakwaszenie gleb i metale ciężkie w roślinach

Problem zakwaszenia gleb na terenie Polski jest skutkiem zarówno czynników geologicznych, klimatycznych i biochemicznych, jak i bezpośrednio związanych

Kwota dofinansowania przedsięwzięcia wynosi odpowiednio:

- do **300 zł/t** czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz CaO+MgO) dla gospodarstw o powierzchni nieprzekraczającej 25 ha użytków rolnych,
- do **200 zł/t** czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz CaO+MgO) dla gospodarstw o powierzchni powyżej 25 ha, ale nieprzekraczającej 50 ha użytków rolnych,
- do **100 zł/t** czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz CaO+MgO) dla gospodarstw o powierzchni powyżej 50 ha, ale nieprzekraczającej 75 ha użytków rolnych.

W przypadku zakupu nawozu w ilości poniżej zapotrzebowania na CaO+MgO wskazanego w zaleceniach nawozowych, dofinansowanie zostanie naliczone proporcjonalnie do zawartości czystego składnika.

z działalnością człowieka, takich jak gazowe zanieczyszczenia powietrza związane z emisją do atmosfery szkodliwych związków pochodzących z przemysłu i motoryzacji. Silnie zakwaszona gleba sprzyja koncentracji metali ciężkich w uprawianych roślinach, zakłóca ich prawidłowy rozwój i zwiększa ich podatność na choroby. Aby zapobiec tym niekorzystnym zjawiskom na pola wysiewa się wapno i środki wapnujące, które ograniczają zakwaszenie gleby, a także przyczyniają się do poprawienia jej właściwości fizyko-chemicznych i biologicznych. Odczyn gleby jest jedną z jej najistotniejszych właściwości, wpływającą na rozwój organizmów żyjących w glebie i przyswajalność składników pokarmowych dla roślin.

300 mln zł na wapnowanie

W połowie ubiegłego roku podczas spotkania z udziałem Ministrów: Środowiska oraz Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały podpisane porozumienia pomiędzy WFOŚiGW, a Krajową Stacją Chemiczno-Rolniczą w Warszawie dotyczące współpracy przy realizacji ***Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie***. Program rozpoczął się 15 lipca 2019 r., od tego czasu Zarządy WFOŚiGW podpisały blisko 5 tysięcy umów, a łączna kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła ponad 14 mln złotych. Program będzie realizowany do 2023 r., a kwota przeznaczona na jego realizacje ze środków NFOŚiGW to 300 mln zł. Alokacja środków w programie dodatkowo została powiększona o środki Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Do kosztów kwalifikowanych zaliczają się koszty zakupu:

- **wapna nawozowego** odpowiadającego typom wapna nawozowego, określonego w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2010 r. w sprawie sposobu pakowania nawozów mineralnych, umieszczania informacji o składnikach nawozowych na tych opakowaniach, sposobu badania nawozów mineralnych oraz typów wapna nawozowego (Dz. U. Nr 183, poz. 1229),
- **środka wapnującego**, o którym mowa w przepisach rozporządzenia (WE) nr 2003/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. w sprawie nawozów,

z wyłączeniem kosztów transportu i rozsiewania.

Ważne jest umieszczenie na fakturze informacji o typie i odmianie zakupionego wapna nawozowego lub środków wapnujących oraz zawartość CaO lub CaO+MgO.

EDUKACJA EKOLOGICZNA, OCHRONA PRZYRODY i BARSZCZ SOSNOWSKIEGO – ważne zmiany w regulaminach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, uwzględniając dużą ilość wniosków, jakie wpłynęły w 2020 roku na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony przyrody oraz sygnały od Beneficjentów zainteresowanych realizacją kolejnych, istotnych dla województwa zachodniopomorskiego projektów, postanowił zwiększyć alokację środków na realizację projektów z zakresu ochrony przyrody. W związku z ogłoszonym stanem epidemii w Polsce związanym z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 zmniejszyło się zainteresowanie realizacją projektów z zakresu edukacji ekologicznej. Fundusz zdecydował przesunąć 500 tysięcy złotych przeznaczonych na projekty z zakresu edukacji ekologicznej na rzecz zwiększenia puli środków skierowanych na realizację zadań z zakresu ochrony przyrody.

Paweł Górny
Specjalista ds. Techniczno-Branżowych

Kolejną istotną zmianą wprowadzoną przez Fundusz jest wydłużenie terminu składania wniosków na zadania z zakresu usuwania barszczu Sosnowskiego do dnia 31.07.2020 r. Zmiany pozytywnie wpłyną na realizację zadań w tak dla nas wszystkich trudnych czasach, spowodowanych epidemią koronawirusa.

Wszyscy powinniśmy mieć świadomość, że ochrona i kształtowanie środowiska, w którym żyjemy, jest podstawowym obowiązkiem każdego człowieka. Działania podejmowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie były, są i będą realizowane zawsze w trosce o poprawę jakości środowiska ze szczególnym uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Podnoszenie świadomości ekologicznej i kształtowanie odpowiednich postaw ekologicznych jest niezmiernie ważne w misji, którą realizuje WFOŚiGW w Szczecinie. Bardzo istotną sprawą jest położenie nacisku na rozpowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i podejmowanie działań kształtujących nawyki proekologiczne. Dlatego też WFOŚiGW w Szczecinie od 7 stycznia 2020 roku uruchomił nabory wniosków na zadania z zakresu edukacji ekologicznej, ochrony przyrody i usuwania barszczu Sosnowskiego. Celem naborów jest przekazanie środków finansowych na realizację najlepszych i najciekawszych zadań realizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego. Po wprowadzonych zmianach spowodowanych epidemią koronawirusa poniżej przedstawione są szczegółowe informacje na temat zmian w regulaminach naborów wniosków na zadania z zakresu edukacji ekologicznej, ochrony przyrody oraz usuwaniu barszczu Sosnowskiego.

EDUKACJA EKOLOGICZNA

WFOŚiGW w Szczecinie udziela dofinansowania zarówno małe projekty edukacyjne, jak również duże projekty inwestycyjne z obszaru edukacji ekologicznej. Pula środków zarezerwowanych na działania dotyczące edukacji ekologicznej w 2020 roku po zmianie wynosi 2,5 miliona złotych. Nabór

Doposażenie ścieżek edukacyjnych w Nadleśnictwie Różańsko oraz Nadleśnictwie Drawsko

wniosków odbywa się w trybie ciągłym od dnia 07.01.2020 r. do dnia 31.07.2020 roku lub do wyczerpania się środków przewidzianych w planie finansowym. Dofinansowanie może wynieść nawet do 100% kosztów kwalifikowanych. Przewidziane są dwie formy dofinansowania: dotacja i pożyczka. Zróżnicowana jest intensywność dofinansowania projektów w zależności od rodzaju zadania.

PROJEKTY INWESTYCYJNE wyłonione w drodze naboru, mogą otrzymać dofinansowanie ze środków Funduszu w wysokości maksymalnie do 50% kosztów kwalifikowanych projektu w przypadku dotacji i do 100% kosztów kwalifikowanych projektu w przypadku pożyczki.

PROJEKTY NIEINWESTYCYJNE (np.: programy edukacyjne, szkolenia, warsztaty, konferencje, imprezy ekologiczne, wydawnictwa, publikacje, audycje) wyłonione w drodze naboru, mogą otrzymać dofinansowanie ze środków Funduszu w wysokości maksymalnie do 75% kosztów kwalifikowanych projektu w przypadku dotacji i do 100% kosztów kwalifikowanych projektu w przypadku pożyczki.

Wśród szerokiego grona Beneficjentów, którzy mogą ubiegać się o środki na działania edukacyjne są między innymi: jednostki samorządu terytorialnego, związki międzygminne oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, samorządowe jednostki organizacyjne oraz samorządowe osoby prawne, podmioty mające status organizacji pożytku publicznego, organizacje pozarządowe. Celem naboru jest wyłonienie najlepszych i najciekawszych projektów z zakresu edukacji ekologicznej realizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego. Minimalny zasięg oddziaływania realizowanych przedsięwzięć to 3 gminy z terenu województwa.

OCHRONA PRZYRODY

WFOŚiGW w Szczecinie w dalszym ciągu chce podejmować konsekwentne działania na rzecz ochrony przyrody w województwie zachodniopomorskim. Podobnie jak w przypadku edukacji ekologicznej, nabór wniosków na dofinansowanie zadań dotyczących ochrony przyrody zakończy się 31 lipca lub wcześniej, o ile wszystkie środki na ten cel zostaną rozdysponowane. Budżet programu po zmianie w 2020 roku wynosi 1 milion złotych. Warunki finansowe w przypadku ochrony przyrody przedstawiają się następująco:

PROJEKTY INWESTYCYJNE wyłonione w drodze naboru, otrzymują dofinansowanie ze środków Funduszu w wysokości maksymalnie do 50% kosztów kwalifikowanych projektu w przypadku dotacji i do 100% kosztów kwalifikowanych projektu w przypadku pożyczki. Oprocentowanie pożyczki jest zgodnie z zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Szczecinie.

PROJEKTY NIEINWESTYCYJNE (np: reintrodukcja i restytucja gatunków, prace pielęgnacyjne i ochrona czynna gatunków i siedlisk) wyłonione w drodze naboru, otrzymują dofinansowanie ze środków Funduszu w wysokości maksymalnie do 75% kosztów kwalifikowanych projektu w przypadku dotacji i do 100% kosztów kwalifikowanych projektu w przypadku pożyczki.

BARSZCZ SOSNOWSKIEGO

Do dnia dzisiejszego barszcz Sosnowskiego, pozostaje rośliną inwazyjną i trudną do zwalczania, jest on powodem degradacji środowiska, a fizyczny kontakt ze skórą powoduje niebezpieczne i dotkliwe poparzenia. WFOŚiGW w Szczecinie na likwidację barszczu Sosnowskiego w roku 2020 przeznaczył 450 tysięcy złotych, a wysokość dofinansowania może wynieść maksymalnie 75% kosztów kwalifikowanych. Co ważne po wprowadzonych zmianach nabór wniosków odbywać się będzie w trybie ciągłym do dnia 31.07.2020 roku lub do wyczerpania się środków przewidzianych w planie finansowym. Podstawą uzyskania dofinansowania na prowadzenie prac jest posiadanie przez Beneficjenta aktualnej inwentaryzacji występowania barszczu Sosnowskiego. Wnioskodawcą i beneficjentem programu dofinansowania są jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty) i jednostki sektora finansów publicznych z województwa zachodniopomorskiego. We wniosku o dofinansowanie składanym do WFOŚiGW w Szczecinie mogą być ujęte zadania realizowane na gruntach będących w granicach województwa zachodniopomorskiego, których właścicielami są: jednostki samorządu terytorialnego, państwowe jednostki budżetowe, stowarzyszenia, fundacje, osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki sektora finansów publicznych, kościoły i związki wyznaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie, z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. Ważną zmianą jest również to, że dotowany w porównaniu do ubiegłorocznego naboru nie będzie zobowiązany do prowadzenia zabiegów usuwania barszczu i zapobiegania jego odnowieniom przez okres minimum 2 lat.

Budowa zagrody dla rysi w ramach projektu „Powrót rysia do północno-zachodniej Polski”

Rozety młodego barszczu Sosnowskiego występujące w Gminie Pyrzyce

AZBEST 2020:
nabór wniosków do 31 lipca

Julia Szałabawka
Specjalista ds. Techniczno-Branżowych

Głównym celem programu jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów azbestowych. WFOŚiGW już od 2009 roku realizuje program usuwania azbestu, od początku funkcjonowania programu unieszkodliwiono ponad 33 tysięcy ton wyrobów azbestowych w samym województwie zachodniopomorskim. Działania podejmowane przez Fundusz przyczyniają się do tego, że nasz region należy do jednych z tych, w którym pozostała najmniejsza ilość wyrobów azbestowych do unieszkodliwienia. W roku 2019 Fundusz zawarł 67 umów z gminami i przedsiębiorcami z województwa zachodniopomorskiego na zadania z zakresu usuwania azbestu.

W 2020 roku pula przeznaczonych przez WFOŚiGW w Szczecinie środków na dofinansowanie zadań związanych z usuwaniem azbestu jest rekordowo wysoka dla jednostek samorządu terytorialnego i wynosi 4.392.789,70 zł, z kolei dla przedsiębiorców jest równa kwocie 300.000,00 zł.

Nabór wniosków na udzielenie dofinansowania w formie dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na zadania z zakresu usuwania azbestu w województwie zachodniopomorskim rozpoczął się 17.02.2020 r. i potrwa do 31.07.2020 r. Realizacja przedmiotowych przedsięwzięć odbywa się w ramach programu priorytetowego: *Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest* przy udziale środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W 2020 roku podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o dotację są:

- **Jednostki samorządu terytorialnego (gminy i powiaty) oraz związki międzygminne z województwa zachodniopomorskiego**

Maksymalny poziom dofinansowania dla jednego wnioskodawcy wynosi 80.000 zł, wysokość dofinansowania ze strony Funduszu zależna jest od wartości wskaźnika dochodów podatkowych gmin (wskaźnik G):

- **do 100% kosztów kwalifikowanych** dla gmin o wartości wskaźnika G, **nie większej niż 1500**; Maksymalna stawka łączna za demontaż, transport, unieszkodliwienie wynosi **700 zł/Mg**, zaś maksymalna stawka łączna za transport, unieszkodliwienie **400 zł/Mg**;
- **do 70% kosztów kwalifikowanych** dla gmin o wartości wskaźnika G, **powyżej 1500 do 2000**; Maksymalna stawka łączna za demontaż, transport, unieszkodliwienie: **490 zł/Mg**, z kolei maksymalna stawka łączna za transport, unieszkodliwienie **280 zł/Mg**;
- **do 40% kosztów kwalifikowanych** dla gmin o wartości wskaźnika G, **powyżej 2000**. Maksymalna stawka łączna za demontaż, transport, unieszkodliwienie wynosi **280 zł/Mg**, a za transport, unieszkodliwienie – **160 zł/Mg**.

- **Przedsiębiorcy, w tym rolnicy prowadzący działalność gospodarczą.**

Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego wnioskodawcy wynosi 30.000 zł, z kolei maksymalny poziom dofinansowania może wynieść 50% kosztów kwalifikowanych. Z tym, że maksymalnie 350,00 zł netto za demontaż, transport i unieszkodliwienie 1 Mg wyrobów azbestowych oraz maksymalnie 200,00 zł netto za transport i unieszkodliwienie 1 Mg wyrobów azbestowych.

Wszystkie informacje dotyczące programu zostały przedstawione w **Regulaminie naboru wniosków na udzielenie dofinansowania w formie dotacji na zadania z zakresu usuwania azbestu w województwie zachodniopomorskim ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na rok 2020**, dostępnym na stronie internetowej Funduszu: **wfos.szczecin.pl** w zakładce konkursy i nabory wniosków – Azbest.

CZYM JEST AZBEST I DLACZEGO JEST SZKODLIWY?

Azbest należy do grupy materiałów, składających się z włóknistych krzemianów metali. Charakteryzuje się wyjątkowymi właściwościami chemicznymi i fizycznymi, które powodują, że jest materiałem nieulegającym degradacji biologicznej i chemicznej. W Polsce azbest wykorzystywano najczęściej między innymi do produkcji: pokryć dachów, płyt balkonowych i elewacyjnych, rur wodociągowych, centralnego ogrzewania oraz kanalizacyjnych, izolacji cieplnej itp. Średnica włókna azbestu jest czterokrotnie cieńsza od ludzkiego włosa, przez co należy on do włókien respirabilnych, co oznacza, że wciągnięty wraz z powietrzem do płuc, pozostają tam.
Azbest wykazuje działania chorobotwórcze na skutek wdychania włókien znajdujących się w powietrzu np. może prowadzić do choroby zwanej azbestozą, zwłóknienia tkanki płucnej i pośrednio do procesu nowotworowego. Staje się on niezwykle niebezpieczny szczególnie w momencie uszkodzenia (kruszenie, łamanie, cięcie) lub w momencie, gdy dochodzi do korozji wyrobów azbestowych. Skutki szkodliwego działania azbestu nie muszą być natychmiastowe, mogą pojawić się nawet po kilku, a nawet po kilkudziesięciu latach.

Termomodernizacja sali gimnastycznej w Szczecinku

Docieplenie dachu, stropodachu i podłogi, wstawienie nowych – energooszczędnych okien i modernizacja instalacji centralnego ogrzewania – takie prace przy wsparciu WFOŚiGW w Szczecinie są prowadzone w budynkach sali gimnastycznej i zaplecza Zespołu Szkół nr 2 im. Ks. Warcisława IV w Szczecinku.

Konrad Czarnecki
Specjalista ds. Promocji i Komunikacji

Dzięki inwestycji budynek, w którym ćwiczą uczniowie, nie tylko zmieni się wizualnie, ale także będzie bardziej przyjazny środowisku. Efektem ekologicznym będzie redukcja emisji zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku węgla (o blisko 80 ton rocznie), tlenku azotu i dwutlenku siarki. Budynek po termomodernizacji będzie zużywał rocznie o ponad 360 GJ energii mniej.

EFEKTY RZECZOWE:

- docieplenie dachu – 962,59 m^2,
- docieplenie ścian wraz z ościeżami – 734,95 m^2,
- wymiana stolarki drzwiowej zewnętrznej – 2,94 m^2,
- wymiana stolarki okiennej – 146,28 m^2,
- modernizacja instalacji centralnego ogrzewania,
- docieplenie podłogi na gruncie – 182,57 m^2.

Termomodernizacja została dofinansowana przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie pożyczką i dotacją o łącznej wartości prawie 900 tysięcy złotych.

Kwiatowe dywany w Parku Zdrojowym w Połczynie-Zdroju

Aksamitki, begonie, żeniszek meksykański i wiecznie zielony bukszpan – łącznie ponad 13 tysięcy roślin – zostanie zasadzonych na terenie Parku Zdrojowego w Połczynie-Zdroju. To część projektu realizowanego przez Gminę przy wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Park Zdrojowy w Połczynie-Zdroju. Fot. Marcin Catewicz

Celem zadania *Realizacja założeń parkowych w Parku Zdrojowym w Połczynie-Zdroju poprzez odtworzenie barokowego charakteru części francuskiej* jest przywrócenie parkowi jego historycznego charakteru. Istniejące partery zostaną objęte ramami z bukszpanu, a na terenie całego parku zostanie zasadzonych prawie 14 tysięcy roślin, które stworzą barwne kompozycje. W ramach zadania kupiono: 1455 sztuk sadzonek bukszpanu, 4730 – aksamitki rozpierzchłej (pomarańczowej), begonii stale kwitnącej (270 – białej i 3200 – czerwonej) oraz 1700 – żeniszka meksykańskiego (niebieskiego). Całkowity koszt zakupu sadzonek to niespełna 20 tysięcy złotych, z czego część to dotacja ze środków WFOŚiGW w Szczecinie.

O ZIEMIĘ DBA SIĘ TU – NIE TYLKO W JEJ DNIU!

222 prace w trzech kategoriach wiekowych wpłynęły do konkursu: O Ziemię dba się tu – nie tylko w jej Dniu!, zorganizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Dnia Ziemi 2020. Komisja konkursowa – po długich i burzliwych rozmowach – wybrała laureatów.

Konrad Czarnecki
Specjalista ds. Promocji i Komunikacji

Zadaniem konkursowym było przedstawienie – dowolną techniką – hasła: *O Ziemię dba się tu – nie tylko w jej dniu!* W ten sposób, mając na względzie czas pandemii koronawirusa, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie zachęcał najmłodszych do pozostania w domu i wzięcia udziału w konkursie plastycznym z okazji Dnia Ziemi!

Autorzy najciekawszych prac byli oceniani w 3 kategoriach wiekowych (I – przedszkole, II – klasy 0–3, III – klasy 4–8). Do najlepszych zostały przesłane nagrody, w tym między innymi: powerbanki, kubki termiczne, bidony, zestawy plastyczne czy eko-zabawki. Wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy oraz drobne upominki.

WFOŚiGW w Szczecinie 1 czerwca – z okazji Dnia Dziecka – ogłosił kolejny konkurs: *Pokaż jak słowem – chronisz przyrodę*. Wyniki – we wrześniowym wydaniu biuletynu *Naturalnie*.

LAUREACI

Kategoria I – Przedszkole

Miejsce 1:	Patryk Maciąg
Miejsce 2:	Iga Klinicka
Miejsce 3:	Maria Gołembska
Wyróżnienie:	Jadwiga Subocz
Wyróżnienie:	Lena Wysocka

Miejsce 1: Patryk Maciąg

Miejsce 2: Iga Klinicka

Miejsce 3: Maria Gołembska

Wyróżnienie: Jadwiga Subocz

Wyróżnienie: Lena Wysocka

LAUREACI

Kategoria II – Klasy 0-3

Miejsce 1: Wojciech Toczkowski
Miejsce 2: Anna Borowczyk
Miejsce 3: Hanna Dymańska
Wyróżnienie: Jan Fiedziuszko
Wyróżnienie: Urszula Majewska
Wyróżnienie: Laura Piętak

Miejsce 1: Wojciech Toczkowski

Miejsce 2: Anna Borowczyk

Miejsce 3: Hanna Dymańska

Wyróżnienie: Jan Fiedziuszko

Wyróżnienie: Urszula Majewska

Wyróżnienie: Laura Piętak

LAUREACI

Kategoria III – Klasy 4-8

Miejsce 1: Aniela Wichrowska - film
Miejsce 2: Michał Tama
Miejsce 3: Bartosz Piwowarczyk - prezentacja
Wyróżnienie: Filip Masłowski
Wyróżnienie: Bartosz Masalski
Wyróżnienie: Karolina Mikuła - prezentacja

Miejsce 2: Michał Tama

Wyróżnienie: Filip Masłowski

Wyróżnienie: Bartosz Masalski

Wszystkim Autorom prac dziękujemy za kreatywne i ekologiczne prace, a Laureatom serdecznie gratulujemy!

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

ARiMR powstała w 1994 r.

w celu wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Została wyznaczona przez Rząd RP do pełnienia roli akredytowanej agencji płatniczej. Zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udziela pomocy ze środków krajowych. Agencja, jako wykonawca polityki rolnej, ściśle współpracuje z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. ARiMR podlega jednocześnie nadzorowi Ministerstwa Finansów w zakresie gospodarowania środkami publicznymi.

ZAKRES DZIAŁANIA

ARiMR w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa na lata 2014-2020 jest podmiotem wdrażającym instrumenty pomocy finansowanej z następujących funduszy unijnych:

- Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji (EFRG), w ramach którego Agencja realizuje instrumenty pomocy z I filara WPR: płatności bezpośrednie, wspólna organizacja rynków owoców i warzyw;
- Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), z którego finansowane są wszystkie działania dotyczące rozwoju i wzrostu konkurencyjności polskiego rolnictwa, przetwórstwa żywności i obszarów wiejskich (II filar WPR);
- Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), w ramach którego wspierane są przedsięwzięcia na rzecz tworzenia zrównoważonego i konkurencyjnego rybołówstwa i akwakultury, społecznego rozwoju terytorialnego obszarów rybackich.

ARiMR podejmuje również działania w ramach pomocy krajowej, gdzie wsparcie finansowe pochodzi ze środków budżetu państwa - w szczególności są to dopłaty do kredytów preferencyjnych, inwestycyjnych i klęskowych. Jest instytucją prowadzącą rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych (System IRZ) oraz system identyfikacji działek rolnych (LPIS).

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

- Centrala
- 16 Oddziałów Regionalnych
- 314 Biur Powiatowych

KOMU POMAGAMY

Głównymi beneficjentami działań realizowanych przez ARiMR są rolnicy, mieszkańcy wsi, grupy producentów rolnych, przedsiębiorcy i samorządy lokalne. ARiMR udziela też pomocy podmiotom z sektora rybackiego.

Dotacje na inwestycje w nawadnianie gospodarstwa rolnego

NABÓR WNIOSKÓW DO 20 LIPCA 2020 R.

Wsparciem objęte mogą być następujące rodzaje operacji:
- wykonanie nowego nawodnienia,
- ulepszenie istniejącej instalacji nawadniającej,
- ulepszenie instalacji nawadniającej wraz z powiększeniem nawadnianego obszaru.

Refundowane są koszty m.in. wykonania ujęć wody, zakupu nowych maszyn i urządzeń wykorzystywanych do nawadniania w gospodarstwie, budowy albo zakupu elementów infrastruktury technicznej niezbędnych do nawadniania w gospodarstwie.

Pomoc na "Modernizację gospodarstw rolnych w obszarze nawadniania" będzie przyznawana rolnikom w postaci dofinansowania poniesionych przez nich kosztów na realizację danej inwestycji.
Poziom dofinansowania wynosi standardowo 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych. Może on być wyższy i wynieść 60%, ale tylko w przypadku gdy o pomoc ubiega się „młody rolnik".

Więcej informacji:
- www.arimr.gov.pl,
- bezpłatna infolinia 800 38 00 84,
- punkty informacyjne w oddziałach regionalnych ARiMR.

"Modernizacja gospodarstw rolnych" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych" finansowanego z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

WYSOKOŚĆ WSPARCIA

do 100 tys. zł

O pomoc ubiegać się może rolnik posiadający gospodarstwo rolne o powierzchni co najmniej 1 ha i nie większej niż 300 ha

Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie zrealizowała projekt pod nazwą „Ekologicznie w Policji – kampania edukacji ekologicznej skierowana do policjantów i pracowników Policji województwa zachodniopomorskiego oraz członków ich rodzin, a także mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, mająca na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości ekologicznej", dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie kwotą prawie 124 tysięcy złotych.

EKOLOGICZNIE W POLICJI

mł. insp. Grzegorz Sudakow
Naczelnik Wydziału Komunikacji Społecznej
Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie

Założeniem projektu była realizacja kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do zachodniopomorskich policjantów, pracowników Policji oraz członków ich rodzin, a także mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, w zakresie stosowania zasad ekologii, oszczędzania energii, segregacji odpadów w życiu codziennym, zarówno w pracy, w domu, jak i za kierownicą pojazdu.

W ramach projektu zorganizowane zostały dwa szkolenia (w sumie dla ponad 100 osób) z zakresu edukacji ekologicznej, kampania informacyjna, imprezy plenerowe promujące ideę ekologii w życiu codziennym, konkurs z zakresu ekologii oraz dwudniowa konferencja podsumowująca dotychczasową współpracę Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie z WFOŚiGW w Szczecinie.

Podczas szkoleń uczestnicy zapoznali się z wieloma zagadnieniami z zakresu ekologii, m.in. zasadami segregacji odpadów oraz utylizacji odpadów niebezpiecznych, odnawialnymi źródłami energii, sposobami oszczędzania energii w domu i w pracy, ekologicznymi metodami eksploatacji urządzeń biurowych, przyczynami i skutkami zmian klimatycznych oraz ekologicznymi postawami kierowców pojazdów mechanicznych. Oprócz zagadnień teoretycznych przeprowadzone zostały także zajęcia praktyczne oraz wycieczki plenerowe (rejs statkiem po Zalewie Szczecińskim w okolicach Świnoujścia oraz wyjazd do Ogrodu Dendrologicznego w Przelewicach).

Z uwagi na fakt bardzo dużej liczby osób zatrudnionych w Policji w naszym województwie (ok. 5 800 osób) mieliśmy świadomość, że bezpośrednimi uczestnikami szkoleń nie będą mogli być wszyscy. Stąd kolejny element projektu, czyli kampania informacyjna. Za pośrednictwem m.in. plakatów, ulotek, tablicy informacyjnej, chcieliśmy z ideą ekologii w życiu codziennym dotrzeć do wszystkich pracowników naszej

W każdej z imprez plenerowych w ramach kampanii wzięło udział kilkaset osób.

instytucji oraz mieszkańców województwa. W związku z powyższym wyprodukowano 500 plakatów informacyjnych, 10 000 ulotek, 200 kalendarzy ściennych oraz 300 ekoporadników z ekokalendarzem z poradami z zakresu ekologii. Publikowaliśmy również artykuły na temat ekologii i działań proekologicznych Policji zachodniopomorskiej na stronie internetowej KWP w Szczecinie. Aby oddziaływanie kampanii informacyjnej było jak najbardziej trwałe, na terenie budyn-

Finał konkursu „Ekologicznie w Policji”.

ku Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie umieszczony został monitor cyfrowy, który był i nadal jest nośnikiem informacji z zakresu ekologii oraz promocji wszystkich projektów realizowanych przy współpracy z WFOŚiGW. Dostęp do tych informacji mają wszyscy policjanci i pracownicy Policji, jak również członkowie społeczności lokalnej, podczas wizyt w jednostce. Ulotki i plakaty wyprodukowane w ramach projektu zawierają nie tylko porady ekologiczne, lecz także mapy województwa zachodniopomorskiego z zaznaczonymi trasami alternatywnymi dojazdu do miejscowości nadmorskich oraz turystycznymi trasami rowerowymi. Ulotki te były przekazywane mieszkańcom województwa zachodniopomorskiego oraz turystom przez policjantów pełniących służbę patrolową na terenie naszego regionu.

Zorganizowano również dwie imprezy plenerowe, promujące ideę ekologii w życiu codziennym. W każdej z nich udział wzięło około 600 uczestników. Idea stosowania zasad ekologii w życiu codziennym promowana była m.in. za pośrednictwem gadżetów wyprodukowanych w ramach projektu oraz działań proekologicznych, a równocześnie zaprezentowaliśmy nowoczesną formację wyposażoną w urządzenia i środki transportu zgodne z najnowszymi proekologicznymi wymaganiami. Uczestnicy imprez podczas konkursów i działań związanych z ekologią mogli otrzymać gadżety promujące projekt, np.: koszulki z logo projektu, kamizelki odblaskowe, czapki, parasole, odblaski, latarki led, ekologiczne torby odblaskowe, podkładki pod mysz.

Kolejnym elementem kampanii był konkurs z zakresu ekologii, adresowany do policjantów, pracowników Policji oraz członków ich rodzin. Ideą konkursu było promowanie ekologicznych, innowacyjnych zachowań oraz podniesienie świadomości i wiedzy z zakresu ekologii. Prace plastyczne oraz fotograficzne, nagrodzone w konkursie były przedmiotem, a także zostały wykorzystane do projektu kalendarza ściennego oraz ekoporadnika.

Na zakończenie projektu w dniach 18–19 listopada 2019 r. w sali konferencyjnej Izby Skarbowej w Szczecinie zorganizowaliśmy dwudniową konferencję, podczas której podsumowane zostały wszystkie dotychczasowe wspólne działania Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Szczecinie. Przy udziale gości zaproszonych z jednostek organizacyjnych Policji z innych województw (lubuskie oraz Miasto Stołeczne Warszawa), a także rzeczników prasowych instytucji współpracujących z Komendą Wojewódzką Policji w Szczecinie oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, przedstawiliśmy wszystkie do tej pory zrealizowane wspólnie projekty, akcentując ich pionierski i innowacyjny wymiar, a także rekomendując współpracę naszych instytucji jako dobrą praktykę wartą kontynuacji i multiplikacji w innych regionach kraju.

Konferencja „Ekologicznie w Policji”.

LAS

poznać, przeżyć, zrozumieć – edukacja w Ośrodku Edukacji Przyrodniczo-Leśnej przy Nadleśnictwie Kliniska

Małgorzata Rył
Kierownik Ośrodka Edukacji Przyrodniczo-Leśnej przy Nadleśnictwie Kliniska

W Nadleśnictwie Kliniska w Leśnym Kompleksie Promocyjnym „Puszcze Szczecińskie" oprócz najlepszego zaplecza dydaktycznego, jakim jest las, od 23 lat funkcjonuje Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej, w którym prowadzona jest działalność edukacyjna. Ośrodek od początku istnienia jest wspierany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Działalność Ośrodka skierowana jest przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Lekcje przyrody prowadzone są zgodnie z hasłem „poznać, przeżyć, zrozumieć" i umożliwiają przyswojenie wiedzy o lesie i leśnictwie w sposób niekonwencjonalny. Ośrodek realizuje projekt edukacyjny ph. *Las – poznać, przeżyć, zrozumieć* oraz *Zbliżenia z lasem*. Zajęcia dydaktyczne odbywają się głównie na świeżym powietrzu w formie gier i zabaw dydaktycznych, w oparciu o aktywne metody pracy. Program zajęć dostosowany jest do pory roku i wieku uczestników. W programie zajęć znajduje się również projekcja filmu przyrodniczego, zwiedzanie ekspozycji przyrodniczych, zajęcia terenowe na ścieżce spacerowo-dydaktycznej przy nadleśnictwie lub ścieżce edukacyjnej *Uroki doliny Iny*. Istnieje możliwość zorganizowania prelekcji przy zagrodzie pokazowej konika polskiego. W ramach realizowanego projektu edukacyjnego *Las – poznać, przeżyć, zrozumieć* dla uczniów klas I–III prowadzony jest cykl zajęć *Cztery pory roku w lesie*, który dla uczestników kończy się zdobyciem dyplomu „Młodego leśnika".

Warsztaty: Drewno - surowiec doskonały.

Ośrodek organizuje spotkania nie tylko dla dzieci i młodzieży, ale również dla nauczycieli przyrody i biologii pt. *Przyroda a dziecko*, podczas których wypracowywane są m.in. metody i formy przekazywania wiedzy o lesie.

Oferta Ośrodka skierowana jest zarówno do zorganizowanych grup rodzinnych jak i turystów indywidualnych. Zainteresowani tematyką leśną i przyrodniczą mogą skorzystać z przygotowanego placu dydaktycznego z tablicami edukacyjnymi i interaktywnymi pomocami dydaktycznymi oraz z sali wystawowej, w której prezentowana jest stała wystawa edukacyjna *Las – poznać, przeżyć, zrozumieć*. W Ośrodku znajduje się również stała ekspozycja przyrodnicza pt. *Mieszkańcy lasu*, którą tworzą m.in. eksponaty łosia i wilka. Do grup rodzinnych (dzieci wraz z rodzicami) skierowane są warsztaty edukacyjne *Drewno-surowiec doskonały*.

Atrakcją dla osób korzystających z uroków Puszczy Goleniowskiej jest zagroda pokazowa konika polskiego. Zagroda konika polskiego znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Kwatery Myśliwskiej „Łęsko".

Wśród form edukacji realizowanych przez Ośrodek znajdują się również: warsztaty przyrodnicze, prelekcje, konkursy, wystawy oraz imprezy plenerowe o charakterze edukacyjnym i popularyzacyjnym. Każdy z odwiedzających Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej na pamiątkę pobytu może zakupić Znaczek Turystyczny przedstawiający pomnik przyrody – Lipę „Annę" rosnącą przy siedzibie Nadleśnictwa.

Na przełomie roku 2019 i 2020 na terenie Nadleśnictwa Kliniska, nad rzeką Iną, w pobliżu zagrody pokazowej konika polskiego wybudowano drewnianą wieżę widokową wraz z małą architekturą w ramach realizacji zadania *Budowa drewnianej wieży widokowej zlokalizowanej w Puszczy Goleniowskiej z widokiem na mean-*

dry rzeki Iny oraz łąki storczykowe na terenie Nadleśnictwa Kliniska dofinansowanego m.in. ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Wieża widokowa to także element kompleksowego programu działań związanych z edukacją leśną prowadzonych w Ośrodku Edukacji Przyrodniczo-Leśnej stanowiący zaplecze edukacyjne dla aglomeracji Szczecina, Stargardu i Goleniowa. Wieża widokowa wzbogaciła bazę turystyczno-edukacyjną nadleśnictwa, umożliwi aktywny wypoczynek mieszkańcom i turystom, a także pozwoli zapoznać się z fragmentami krajobrazu Puszczy Goleniowskiej oraz urokliwej rzeki Iny oraz nadrzecznych łąk.

Z wieży można podziwiać wiosną i latem mozaikę barw łąk w dolinie Iny, a jesienią obserwować przeloty ptaków. Łąki nad Iną to również miejsce, gdzie znajduje się *Zagroda Pokazowa Konika Polskiego*, w której prowadzona jest hodowla rezerwatowa konika polskiego. Wieża jest elementem już funkcjonującej infrastruktury turystycznej, na trasie ścieżki rowerowej *Zakątkami Puszczy Goleniowskiej*. W pobliżu wybudowanej wieży widokowej znajduje się miejsce postoju pojazdu.

Wszystkich miłośników lasu, przyrody zapraszamy do skorzystania z oferty edukacyjno-turystycznej Nadleśnictwa Kliniska.

Zajęcia dydaktyczne na ścieżce spacerowo-dydaktycznej.

Przedsięwzięcie zostało zrealizowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie w kwocie prawie 68 tys. zł, ze środków nadleśnictwa w kwocie blisko 103 tys. zł oraz Firmę Budimex Jednostek Dwutlenku Węgla w kwocie 80 tys. zł w ramach projektu Leśnych Gospodarstw Węglowych. LGW to projekt pilotażowo-wdrożeniowy PGL LP, który ma przyczynić się do: zwiększenia ilości CO_2 pochłanianego przez ekosystem leśny, głównie drzewostany i glebę oraz redukcję emisji gazu z obszarów podmokłych. Projekt Leśne Gospodarstwa Węglowe to odpowiedź na postępujące negatywne zmiany klimatu. Głównym czynnikiem niekorzystnie wpływającym na klimat jest nadmierna emisja dwutlenku węgla (CO_2) oraz innych gazów cieplarnianych np. podtlenku azotu (N_2O). W Porozumieniu Paryskim z 2015 r. wskazano lasy jako naturalnego pochłaniacza gazów cieplarniach oraz położono nacisk na zwiększenie efektywności tego procesu. Działania realizowane w ramach projektu LGW mają wpłynąć na zwiększenie zdolności lasu do pochłaniania węgla, zwiększenie istniejących zasobów węgla w ekosystemie, ograniczenie emisji dwutlenku węgla z gleb oraz ograniczenie zagrożenia niekontrolowanymi emisjami tego gazu na skutek katastrof.

W drugiej połowie 2018 roku odbyła się sprzedaż aukcyjna jednostek dwutlenku węgla. Jednostki Dwutlenku Węgla (JDW) – to ilość węgla organicznego odpowiadająca 1 tonie CO_2, która w efekcie działań dodatkowych zostanie zakumulowana w drzewostanach oraz w glebie. Zakupione przez firmę Budimex JDW zostały przeznaczone na realizację tego zadania,

Drewniana wieża widokowa zlokalizowana w Puszczy Goleniowskiej z niepowtarzalnym widokiem na meandry rzeki Iny oraz storczykowe łąki jest dodatkowym elementem infrastruktury turystycznej. Dla turystów korzystających z wieży widokowej przygotowano miejsce odpoczynku z ławkami, stołami, stojakiem na rowery oraz koszami na śmieci. Przy wieży posadowiono również tablicę edukacyjną o obiegu węgla w przyrodzie.

Nowa wieża w Nadleśnictwie.

Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej przy Nadleśnictwie Kliniska

Pucko 1, 72-123 Kliniska Wielkie
Tel. 91 43 121 30, 91 41 814 70 wew. 30, fax. 91 41 815 60
edukacja@szczecin.lasy.gov.pl
kliniska.szczecin.lasy.gov.pl

NOWE DROGI w Ogrodzie Dendrologicznym W PRZELEWICACH

Beata Osińska
Dyrektor
Ogród Dendrologiczny w Przelewicach

Przelewice, czyli Ogród Dendrologiczny, a w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody – ogród botaniczny. Każdy ogród botaniczny jest miejscem, gdzie cała uwaga człowieka powinna skupić się na interakcji z roślinami. To tu obserwujemy wzrost i rozwój roślin, analizujemy zachowanie owadów zapylających konkretne gatunki, reakcje różnych roślin na zmienne warunki pogodowe w kolejnych latach i wiele innych zjawisk i procesów związanych z roślinami. O ile dla pracowników takich ogrodów dostęp do poszczególnych okazów kolekcyjnych nie stanowi problemu w żadnych warunkach, o tyle udostępnienie kolekcji zwiedzającym wymaga istnienia dobrych ciągów komunikacyjnych. Nie tylko po to, by gość dotarł do wszystkich cennych miejsc – także po to, by chronić przed zadeptaniem i przypadkowym uszkodzeniem wrażliwe rośliny.

Wprawdzie niewiele osób potrafi w swojej wyobraźni zakwalifikować do tej puli drzewa, jednak właśnie one ze względu na budowane latami systemy korzeniowe muszą być w takich miejscach chronione. Rozważmy jedną 40-osobową wycieczkę, niech każdy jej uczestnik waży średnio 50 kg i niech radośnie zatańczą wokół dużego drzewa, niech podłożem będą tutejsze zasobne, ale ciężkie gleby i niech pojawi się następna grupa, następna, następna… Tylko ogrodnicy wiedzą, jak trudno jest później doprowadzić zbitą glebę do stanu odpowiedniego dla korzeni drzewa i jak wiele chorób zaczyna się właśnie od niewielkich uszkodzeń drobnych delikatnych korzeni zaopatrujących roślinę w wodę i sole mineralne.

W Ogrodzie Dendrologicznym w Przelewicach jakość dróg od lat stanowiła problem do rozwiązania. I to problem trudny, ponieważ nie każde rozwiązanie można zastosować w parku zabytkowym, a naprawy dróg są kosztowne. Już założyciel arboretum, Conrad von Borsig, sieć wąskich ścieżek z kamiennych płyt wykorzystywał po deszczach, kiedy szerokie gruntowe alejki zmieniały się w gliniaste śliskie błoto. Potem przez wiele lat uzupełniano ubytki gruzem, żużlem, żwirem i innymi dostępnymi materiałami. Były to jednak działania doraźne. Remont trzeba było przeprowadzić kompleksowo, a z każdym rokiem coraz gwałtowniejsze deszcze pogłębiały wyrwy w drogach. Osobom o ograniczonej sprawności ruchowej coraz trudniej było korzystać z arboretum i coraz częściej uwaga ludzi zamiast na rośliny kierowała się na bezpieczne przejście ścieżkami.

W październiku roku 2014 dwunastu partnerów z Polski i Niemiec podjęło decyzję, że wspólnie spróbują pozyskać środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg VA, by razem poprawić dostępność swoich placówek dla zwiedzających zarówno w zakresie informacji jak i poprawy infrastruktury. Dla Ogrodu Dendrologicznego w Przelewicach była to niepowtarzalna szansa na wyremontowanie i oznakowanie dróg, tak by znów każdy zwiedzający mógł bez przeszkód dotrzeć do roślin kolekcyjnych i skupić na nich swoją uwagę. Ostatecznie w projekcie pozostało dziesięciu partnerów i 25 października 2016 roku w osi priorytetowej 1: *Kultura i natura* został złożony wniosek Int51: *Pomerania – Atrakcje kulturalne i przyrodnicze*. W lipcu 2019 roku efekty wieloletnich starań, prac i procedur stały się widoczne. Wyłoniony w przetargu nieograniczonym wykonawca przystąpił do robót budowlanych. Łącznie wyremontowano 4 kilometry dróg, w tym ścieżki z płyt piaskowca.

Przed Gminą Przelewice – właścicielem Ogrodu Dendrologicznego – stanęło jednak kolejne wyzwanie. Dofinansowanie z EFRR następuje zawsze po wydaniu środków i dość długich procedurach weryfikacyjnych, a w rachubę wchodziła kwota bardzo znacząca dla budżetu tak małej gminy. Z pomocą pospieszył więc Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, udzielając niezbędnej pożyczki.

Nowe drogi zostały uroczyście otwarte 6 kwietnia 2020 r. Wprawdzie koronawirus zatrzymał wszystkich w domach i otwarcie było wirtualne, ale już miesiąc później pierwsi goście mogli przejść po arboretum i wypróbować to, co znali tylko ze zdjęć – bezpieczne i wygodne drogi. Wśród komentarzy dominuje słówko „wreszcie": wreszcie można iść wpatrując się w korony drzew, wreszcie nie potykamy się pod kwitnącymi jabłoniami, wreszcie idąc *Ścieżką Irysową* możemy zapatrzyć się na wierzby, skrzyp i irysy, wreszcie suchą nogą da się przejść *Aleją Prillwitzów* i zobaczyć, że właśnie tu od lat rosną klony polne. Turyści odkrywają arboretum na nowo, dostrzegają rośliny, które wcześniej umykały ich oczom, zatrzymują się w miejscach wcześniej omijanych.

Ścieżki: Różaneczników, Borsiga i *Augusty* zostały przełożone i uzupełnione płytami ze *Ścieżki Wrzosowej*, która w całości wykonana jest z nowego piaskowca, dzięki czemu uniknięto efektu łat i całość wygląda jak za dawnych lat. Remont alejek nie objął tylko *Alei Kalinowej*, która została wykonana w roku 2002 i ma dobrą jakość, *Alei Źródliskowej* – najlepszej i najstarszej wśród historycznych dróg, oraz obszaru trzech stawów, gdzie przed wykonaniem nawierzchni trzeba będzie przeprowadzić remont grobli i przepustów. Szczególnie ważna wydaje się być *Aleja Drzew Polskich* biegnąca wzdłuż łąki przez zachodnią część arboretum. Jej remont był konieczny przed rozpoczęciem rewitalizacji tej strefy Ogrodu, ponieważ zawsze zaczyna się od infrastruktury, a dopiero potem tworzy się stanowiska dla nowych okazów kolekcyjnych. Tu właśnie odbudowany został uszkodzony przepust nad strumieniem i dzięki temu zrobiony został pierwszy krok do odtworzenia i udostępnienia strefy „parku nad strumieniem", takiego, jaki pamiętali przedwojenni mieszkańcy wsi, wędrujący wzdłuż zachodniej granicy arboretum na stację kolejową za młynem. *Aleja Prillwitzów* łącząca mauzoleum i biegnącą wzdłuż stawu *Aleję Bukową* także pozwoli na stopniową rewitalizację zagajnika, który kiedyś ocieniał drugi strumień na granicy przedwojennego parku. Odbudowane zostały historyczne fragmenty ścieżek w miejscu odciętym do niedawna ogrodzeniem szkółki. Tu zaczynały się dawniej ogrody kuchenne ze szklarnią i inspektami przechodzące płynnie w sady, z których zachowały się już poza Ogrodem niedobitki starych orzechów i pojedyncze jabłonie. To miejsce to także pozostałość dawniej-

szej historii Ogrodu – czasu Prillwitzów, kiedy kompozycja parku przypałacowego opierała się na placykach z gwiaździście rozchodzącymi się alejkami. Ogrody warzywne zlokalizowano w najwyższym punkcie terenu, stąd drogi w kierunku mauzoleum, stawu i mokradeł prowadzą z ostrym spadkiem. Każdy, kto wcześniej bywał w Ogrodzie Dendrologicznym pamięta, że właśnie tu najłatwiej było o potknięcie. Przywrócone do właściwego stanu nawierzchnie pozwalają poświęcić uwagę przedwojennej kolekcji oczarów i docenić drzewa z rodziny różowatych przy końcowym odcinku *Alei Jaworowej*. Dużo łatwiej jest teraz przejść i przejechać wózkiem ulubionymi trasami zwiedzających: *Aleją Świerków* i *Róż*, które – choć krótkie – prowadzą przez najciekawsze obecnie części kolekcji, te, którym w ramach rewitalizacji w latach osiemdziesiątych poświęcono najwięcej uwagi i gdzie zgromadzono najwięcej nowych okazów.

Łatwy i nieograniczony dostęp do kolekcji, przywrócenie zaburzonych ciągów komunikacyjnych i nowa tablica informacyjna powodują, że dużo skuteczniej można korzystać teraz z edukacyjnych ścieżek tematycznych tworzonych przez ostatnie trzy lata dzięki dofinasowaniu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Tak było | **Tak jest**

Aleja Świerków

Aleja Róż

Aleja Jaworowa

Aleja Polskich Drzew

Ogród Dendrologiczny w Przelewicach
74-210 Przelewice 17, tel. 91 56 430 80
fax 91 57 900 88, ogrodprzelewice.pl

Konferencja przyrodnicza *Myśl ekologicznie - oddychaj czystym powietrzem*

MYŚL EKOLOGICZNIE – ODDYCHAJ CZYSTYM POWIETRZEM

Środowisko naturalne w dzisiejszych czasach narażone jest na wiele negatywnych oddziaływań ze strony człowieka. Każdego dnia, podczas codziennych czynności, możemy ograniczać ten wpływ i przyczyniać się do poprawy stanu naszego środowiska i przyrody. Właściwa postawa wobec środowiska i świadomość ekologiczna każdego z nas jest najbardziej podstawowym czynnikiem przyczyniających się zarówno do drobnych, jak i wielkich pozytywnych zmian. Liga Ochrony Przyrody Okręg w Szczecinie od samego początku działalności skupia uwagę na edukacji ekologicznej, aby przypomnieć, ile cennych dóbr nas otacza i jak powinniśmy o nie dbać. Jest to możliwe dzięki organizowaniu wielu kampanii edukacyjnych. W ich realizacji Ligę od wielu lat wspiera Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Ostatnią wspólną inicjatywą była dofinansowana przez Fundusz kampania edukacyjno-informacyjna Myśl ekologicznie – oddychaj czystym powietrzem.

Aleksandra Albińska
Liga Ochrony Przyrody – Okręg w Szczecinie

W wielu przypadkach o jakości powietrza w naszym otoczeniu decydujemy sami, dlatego Liga Ochrony Przyrody postanowiła przybliżyć ten temat, a w trakcie całej kampanii odbiorcy mieli okazję nie tylko poszerzyć swoją wiedzę o powietrzu, zanieczyszczeniach, ich źródłach oraz oddziaływaniu na środowisko i zdrowie człowieka, ale także zapoznać się ze sposobami ograniczania negatywnego wpływu człowieka na powietrze.

W Lidze Ochrony Przyrody wierzymy, że budowanie właściwej postawy wobec środowiska warto rozpocząć od najmłodszych lat, dlatego większość zaplanowanych zadań w czasie kampanii *Myśl ekologicznie – oddychaj czystym powietrzem* była skierowana do dzieci i młodzieży oraz nauczycieli kształtujących młode pokolenie. Jednym z takich zadań była seria prelekcji o jakości powietrza, w których wzięli udział uczniowie szkół podstawowych, ale także podopieczni przedszkoli. Prelekcje w prosty i ciekawy sposób przybliżały najmłodszym najpopularniejsze zanieczyszczenia powietrza, wytłumaczyły skąd one się biorą i jakie jest ich oddziaływanie. Dzięki dyskusjom dzieci i młodzież mogły zaproponować własne pomysły: jak dbać o powietrze, co na pewno przełoży się do wprowadzenia takich zmian w codziennym życiu.

Ciekawą formą aktywności, zachęcającą młodzież do zdobywania wiedzy z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego są konkursy. W czasie minionej kampanii Liga zorganizowała trzy konkursy, zachęcające do działania młodzież na różnym poziomie kształcenia. Konkursem, który cieszył się ogromnym zainteresowaniem i zaangażowaniem młodych ludzi był konkurs *Co wisi w powietrzu?*. Wzięło w nim udział 10 zespołów badawczych ze szkół podstawowych (klasy IV–VI i VI–VIII) lub ponadpodstawowych. Zadanie polegało na przeprowadzeniu serii doświadczeń obrazujących właściwości powietrza oraz jego jakość na wybranym terenie. Doświadczenia zostały przeprowadzone przy użyciu specjalnych zestawów badawczych zakupionych przez Ligę dzięki środkom pozyskanym z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Dzięki długie-

Zmieniamy powietrze na lepsze – sadzenie drzew i krzewów przez dzieci z Przedszkola Publicznego nr 67 w Szczecinie.

mu i osobistemu zaangażowaniu w doświadczenia oraz własne obserwacje młodzież mogła przekonać się, jaki jest stan powietrza w ich najbliższej okolicy i jak wiele z pozoru nieistotnych czynników wpływa na jego jakość.

Inną ciekawą inicjatywą zrealizowaną w czasie trwania kampanii *Myśl ekologicznie – oddychaj czystym powietrzem* była akcja sadzenia drzew i krzewów: *Zmieniamy powietrze na lepsze*. Wybrane placówki oświatowe w Szczecinie i województwie otrzymały zestaw sadzonek drzew i krzewów do samodzielnego posadzenia na terenie przedszkola, w szkolnych przedogródkach lub na innym terenie, na którym brakuje zieleni. Akcja miała na celu przede wszystkim uświadomienie najmłodszym roli terenów zielonych w kształtowaniu jakości powietrza.

O dobrą jakość powietrza warto dbać nie tylko na zewnątrz, ale również w pomieszczeniach. W biurach, w szkołach czy w domu spędzamy większość czasu, dlatego ważne jest, aby i tu powietrze było jak najlepsze. Z tego względu w ramach kampanii dzięki dofinansowaniu ze środków WFOŚiGW w Szczecinie udało się zakupić i przekazać placówkom oświatowym rośliny doniczkowe charakteryzujące się dużą zdolnością do oczyszczania powietrza. Wśród istotnych gatunków, z którymi mogli zapoznać się dzieci i młodzież były między innymi skrzydłokwiaty, bluszcze czy sansewerie. Zakupione rośliny są teraz nie tylko ozdobą sal lekcyjnych, ale również dbają o zdrowie.

Aby dobrze utrwalić wiedzę trzeba do niej regularnie powracać, a do tego idealnie nadają się krótkie wydawnictwa edukacyjne. Jest to stały element kampanii Ligi Ochrony Przyrody Okręgu w Szczecinie, pozwalający poszerzyć wiedzę przyrodniczą i odświeżyć w dowolnym momencie. Również w trakcie tej kampanii wydanych zostało kilka pomocy edukacyjnych, między innymi broszura *Myśl ekologicznie – oddychaj czystym powietrzem*, ulotki informacyjne o zanieczyszczeniach powietrza czy scenariusze zajęć o powietrzu dla nauczycieli. W wydawnictwach zebrano tematy poruszane w trakcie całej kampanii i wyróżniono to, co było istotą przeprowadzenia kampanii – w jaki sposób w codziennym życiu dbać o dobrą jakość powietrza.

Kampania *Myśl ekologicznie – oddychaj czystym powietrzem* dofinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie okazała się niemałym sukcesem. Do Ligi dotarło wiele głosów zadowolenia za umożliwienie udziału w ciekawych akcjach oraz poruszenie kwestii istotnych zarówno dla naszego środowiska, jak i zdrowia. Wierzymy, że doświadczenia zebrane przez wszystkich uczestników kampanii również i w mniejszych działaniach przełożą się na realne i mierzalne efekty.

Tuż obok kampanii edukacyjnej zachęcającej do podejmowania działań w dziedzinie ochrony środowiska dzięki Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie udało się zrealizować Lidze inne działanie promujące niezwykłe walory polskiej przyrody oraz przywiązanie do ojczyzny była II edycja Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego pt. *Ojczysta przyroda jest w naszych sercach – kocham polską przyrodę*. Spośród wielu prac komisja konkursowa wyłoniła najciekawsze, a lista laureatów prezentuje się następująco:

I miejsce: Magdalena Olejniczak

I miejsce ex aequo: Amber Fernandes

II miejsce: Wiktoria Gruchot

III miejsce: Nikola Orzechowska

III miejsce ex aequo: Pola Dec

IV miejsce: Aleksandra Czarnecka

V miejsce: Nikola Zygmuntowicz

Uroczyste podsumowanie konkursu miało miejsce na początku 2020 roku, a w jego trakcie laureaci otrzymali atrakcyjne nagrody ufundowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Działania takie jak kampanie edukacyjne czy konkursy uwrażliwiające na piękno przyrody pomagają zaszczepić i pielęgnować postawę odpowiedzialnego obywatela, dbającego o zrównoważony rozwój i dobro środowiska naturalnego. Wiele takich działań jeszcze przed nami i liczymy na to, iż dzięki wsparciu będę one przynosić coraz bardziej wymierne rezultaty.

Nagrodzona praca Amber Fernandes.

Nagrodzona praca Magdaleny Olejniczak.

Prąd ze słońca dla koszalińskiego MEDEN-INMEDu

Trwa montaż paneli fotowoltaicznych na dachach budynków MEDEN-INMED Sp. z o.o. w Koszalinie. Instalacja na 4 obiektach będzie składać się łącznie z 640 paneli o łącznej mocy 198,4 kWp. Ekologiczną inwestycję – pożyczką w wysokości 905 tysięcy złotych – wsparł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Oprócz paneli montowane są falowniki oraz rozdzielnie prądu stałego i przemiennego. Efektem ekologicznym inwestycji będzie uniknięcie emisji dwutlenku węgla do atmosfery i uzyskanie 168 640,00 kWh ekologicznej energii rocznie.

Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Pożyczkobiorcę: energia wyprodukowana przez instalację fotowoltaiczną zaspokoi około 36% zapotrzebowania obiektu na energię.

BEZPIECZNIEJ DLA MIESZKAŃCÓW I ŚRODOWISKA dzięki inwestycji w sieć kanalizacyjną na wyspie Uznam

Niemal 25 tysięcy osób skorzysta z sieci kanalizacyjnej, która powstanie w ramach projektu: *Budowa obwodnicy wschodniej łączącej tereny portowe na wyspie Uznam z drogą krajową nr 93.* Inwestycję prowadzoną przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Świnoujściu dofinansował Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Zadanie obejmuję wymianę sieci kanalizacyjnej i przebudowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami. Powstanie prawie 1200 metrów sieci kanalizacji grawitacyjnej oraz ponad 600 metrów kanalizacji tłocznej. Inwestycja pozwoli zastąpić przedwojenny kolektor kanalizacji tłocznej z żeliwa szarego, ujawniony na poniemieckich mapach z 1910 roku. WFOŚiGW w Szczecinie wsparł inwestycję pożyczką w wysokości ponad 5,8 miliona złotych.

Dzięki inwestycji do nowej, szczelnej kanalizacji zostanie przełączonych 24 546 osób, a ścieki będą odprowadzane do oczyszczalni w Świnoujściu. Wymiana sieci pozwoli na uzyskanie pełnej szczelności i ochronę środowiska przed zanieczyszczeniami. Poprawi się też bezpieczeństwo użytkowników nowobudowanej drogi.

Obserwuj przyrodę i gwiazdy z TOEE

Chętnie odwiedzany przez uczniów z całego regionu Transgraniczny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Zalesiu przeprowadzi nowe warsztaty: *Przyroda i zjawiska atmosferyczne – obserwacje w TOEE*, a na łące naprzeciwko tarasu ustawi modele zwierząt w skali 1:1. To wszystko dzięki dofinansowaniu na 2020 rok ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

W planach jest przeprowadzenie autorskich i unikatowych warsztatów ekologicznych pod wspólną nazwą *Przyroda i zjawiska atmosferyczne – obserwacje w TOEE*. To szansa, by uczniowie klas 1-8 szkół podstawowych z naszego regionu zdobyli nową wiedzę w atrakcyjny sposób. Nowością jest to, że warsztaty będą także skierowane także dla osób dorosłych – grup nauczycieli oraz leśników z Pomorza Zachodniego. Weźmie w nich udział prawie 4 500 osób. Projekt zakłada także remont tarasu, na którym będą odbywać się warsztaty obserwacyjne, zakup mikroskopu stereoskopowego, figur zwierząt (jelenia, sarny i dzika), tablic edukacyjnych i stanowiska, które będzie prezentować zjawisko zorzy polarnej. Koszt projektu to ponad 122 tysiące złotych, a wsparcie z WFOŚiGW w Szczecinie to dotacja w wysokości ponad 61 tysięcy złotych.

Fundusz przekaże 4,5 mln zł na nową kanalizację w Sławsku

W koszalińskim biurze Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie przedstawiciele Gminy Sławno: Wójt Ryszard Stachowiak oraz Skarbnik Renata Litwin podpisali umowę dofinansowania z WFOŚiGW w Szczecinie.

Dzięki wsparciu Funduszu Gmina będzie mogła dokończyć rozpoczętą inwestycję, której efektem będzie poprawa jakości wody spożywanej przez mieszkańców wsi Sławsko, a także redukcja zanieczyszczeń pochodzących z gospodarstw domowych w tej miejscowości.

Dzięki niej Gmina otrzymała ponad 4,5 miliona złotych na realizację zadania: „Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m. Sławsko w Gminie Sławno".

EKOLOGICZNA ENERGIA dla ujeżdżalni w Budzistowie

Na dachu ujeżdżalni w Budzistowie w gminie Kołobrzeg zostały zamontowane 163 panele o mocy 305Wp każdy. Instalację fotowoltaiczną dofinansował Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

W ramach instalacji fotowoltaicznej o mocy 49,72 kWp został także zamontowany inwerter o mocy 50 kW przekształcający produkowany prąd o napięciu stałym na prąd o napięciu sieciowym. Koszt inwestycji to 156 tysięcy złotych w formie pożyczki ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Nowa instalacja wyprodukuje 42262 kWh ekologicznej energii rocznie.

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W SZCZECINIE

Biuro Szczecin
ul. Solskiego 3
71-323 Szczecin
tel: 91 48 55 100
fax: 91 48 55 101
sekretariat@wfos.szczecin.pl

Zespół ds. Obsługi Osób Fizycznych
Biuro Szczecin
ul. Waryńskiego 17
71-310 Szczecin
tel: 91 48 55 160
zof.szczecin@wfos.szczecin.pl

Biuro Koszalin
ul. Zwycięstwa 111
75-601 Koszalin
tel: 94 34 67 200
fax: 94 34 67 201
koszalin@wfos.szczecin.pl

Punkt Obsługi Osób Fizycznych
pl. Wolności 8
78-400 Szczecinek
tel: 94 37 50 480
tel: 94 37 50 481
szczecinek@wfos.szczecin.pl